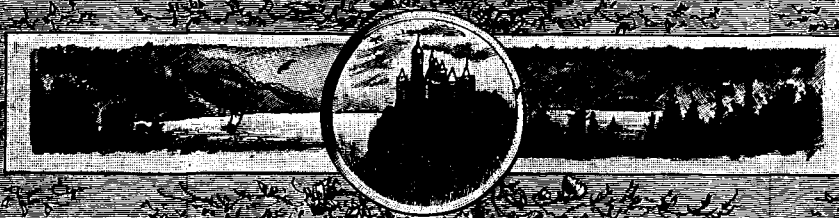

B)

BCU Cluj Central University Library Cluj
RÉSZLETEK.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A)

A mult 1897. évi közgyűlés jegyzőkönyve.

Jegyzőkönyv

az E. M. K. E. 1897. november hó 14-én tartott XII. rendes közgyűléséről.

Jelen voltak:

Albach Géza, Aszláu László, gr. Béli Ákos, br. Bornemisza Tivadar, Betegh Imre, Betegh Ferencz, Betegh Sándor, gr. Bethlen Bálint, gr. Bethlen Odön, gr. Bethlen Pál, Bertha Sándor, Beregszászy László, Balogh Károly, Biró Béla, Biró János, Boros György, Bodroghi János, dr. Császár Gyula, dr. Csernátóni Gyula, dr. Csiky Viktor, Deák Lajos, Dorgó Albert, Dobál Antal, Deák Albert, dr. Deák Albert, Deésy Zoltán, Eöry Ernő, Ehlinger Lajos, Fejérváry Károly, br. Feilitzsch Arthur, Fejérváry Jenő, Fekete Nagy Béla, Ferenczi Ignác, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Farkas Géza, Fekete Gábor, Gombos Ferencz, Gajzágó Manó, Geréb Béla, H. Gál Domokos, Gál Gyula, Gyárfás Benedek, Gáspár János, dr. Gámán Béla, dr. Groisz Gusztáv, dr. Gidófalvy István, dr. Gámán József, Geréb Márton, Hevesi József, Hirsch Adolf, Hory Béla, Hegyesy Vilmos, dr. Hermann Antal, Hajós János, Heppes Miklós, dr. Hindy Attila, br. Jósika Lajos, Incze Elek, gr. Kun Géza, Kovács Gyula, Kovács Ferencz, Klósz József, Kuskó István, Karácsonyi Sándor, gróf Kornis Viktor, Koleszár Lajos, Kozma Ferencz, dr. Lengyel József, Lengyel Lajos, Lendvai Emil, Miksa Imre, Magyar Mihály, Mikó Arpád, dr. Mihály József, Merza Lajos, Merza Gyula, Mihály István, Magyar Géza, Matskásy Pál, Nedoroszték János, Novák Ferencz, Palóczy Lajos, Putnoky Domokos, Pálffy Károly, Pál István, Philipovich István, Pálffy Ferencz, Péterfi Dénes, Péterfi Zsigmond, Réthi Lajos, Rózsa Géza, dr. Rohonczy Lajos, Szekula Ákos, Szabó Sámuel, Szabó Albert, dr. Szentkirályi Kálmán, Sándor Kálmán, Szabó József, Széky Miklós, Sipos Károly, Sándor József, Sándor János, Solymosy Olivér, Sebesi Samu, Szombathelyi József, Török Bertalan, koltói gróf Teleki László, Tamás József, dr. Török István, dr. Tutsek Sándor, Tokaji László, Vélits Odön, Vincze István, Vöröss Sándor, dr. Várady Aurél, dr. Vajna Gábor, Vikol Kálmán, Vályi Nagy Pál, Zsilinszky Mihály, dr. Zakariás János stb.

Az Emke hölgytagjai közül: br. Bánffy Albertné, gróf Béli Emma és Klára, gr. Bethlen Károlina, Fekete Nagy Béláné, dr. Farkas Gézáné, Fáy Béláné, br. Jósika Kálmáné, gr. Kun Gézáné, gr. Kornis Janka, br. Kemény Gézáné, Kuskó Istvánné, gr. Kornis Vilma, Kántor Irma, gr. Lázár Istvánné, özv. Máriaffy Albertné - szül. gr. Betlen Luise, Mihály Istvánné, gr. Mikeš Arminné, Merza Lajosné, Papp Farkasné, Simay Ferenczné, gr. Tholdalagi Mariette, gr. Toroczka Miklósné, br. Wesselényi Istvánné, gr. Wass Ottilia, özv. Zeyk Dánielné, Zeyk Cecil stb.

Elnökölt: Gróf Béli Ákos.

Előadott: Sándor József t. alelnök-főtítkár.

Jegyzett: dr. Csernátóni Gyula.

1.

Gróf B é l d i Ákos elnök a közgyűlést a következő beszéddel nyitja meg:

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsém üdvözölni Önöket és köszönetet mondani szives érdeklődésükért. Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület az, melynek körében minden politikai, felekezeti és osztály-érdeknek el kell némulnia és melyben teljes lélekkel, odaadással és egyetértéssel szeretett hazánk kulturális fejlesztésére kell törekednünk.

Legyen nemzetünk művelt, de első sorban legyen műveltsége magyar, mert nem kellene nekem kultura magyarság nélkül.

Ezt a magyar kulturát fejleszteni, megerősíteni a mi feladatunk, — és ezzel azt akarjuk elérni, hogy a magyar nyelv tudása és szeretete egy erősen összetartó kapocs legyen, mely hazánk minden, bármily nemzetiségű polgárait összekösse és a hazaszeretetre lelkesítse.

Nem kérünk mi a nemzetiségektől semmi áldozatot, mi csak saját nyelvünket akarjuk művelni. Ez a mi kötelességünk és törekvésünk; és itt csak egy eszme lelkesítsen, az, hogy drága hazánk szellemi felvirágoztatására munkálkodhassunk.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület 1896—97. évi működéséről a főtitkári jelentés szól tartalmasan, ezeknek ismétlésével nem akarom az igen tisztelt közgyűlést fárasztani: — de nem tehetem, hogy ezen helyről ne emlékezzem meg a királyi kegynek utóbbi legmagasabb megnyilatkozásáról. Mindnyájan tudjuk, hogy Felségesen uralkodó Apostoli királyunk magas rendeletéből 10 szobor fog felállíttatni a székes-fővárosban, oly férfiak emlékére, kik nemzetünk történetében kiváló helyet foglaltak el. Szűkebb hazánk történetének két kimagasló alakjának: B e t h l e n Gábornak és B o c s k a i Istvánnak emlékét örökített meg Felséges Urunk.

Ez alkalmából tehát bátor vagyok indítványozni, ugyszintén az igazgató választmány megbizásából is, hogy Ó Felségéhez ezen nemzeti szempontból kiszámíthatlan fontosságú és nagylelkű ténykedéseért hála-felirat intéztessék.

Szeretve tisztelt elnökünk elhunytából egy reám nézve is igen fájdalmas kötelességet kellene még teljesítenem, de ettől kérem kegyeskedjenek felmenteni, annál is inkább, mert erről egyesületünknek egy erre hivatottabb férfia fog a tárgyszorozat rendén megemlékezni.

Szomorú kötelességet teljesítek mégis, midőn buzgó alelnökünknek, H o r v á t h Gyulának elhunytát sajnosan bejelentem. H o r v á t h Gyula kezdettől fogva egyesületünknek tevékeny munkása, 10 évig alelnöke és nemzeti ügyünknek mindvégig előkelő harczosa volt.

Fájdalmas veszteség érte még egyesületünket R ö k k Pál tiszteleti tag elhunytával, — kinek az egyesület iránt tanusított nagy áldozatkészségéről mindnyájunknak tudomása van. Az igazgató-választmány mindenik gyászesetben méltó módon gondoskodott, hogy a kegyeletnek elég tétessék. Kérem az intézkedéseket, melyek az évi jelentésben felsorolva vannak, tudomásul venni és az elhunytak emlékét jegyzőkönyvileg is megörökíteni. Nem mulaszthatom el, hogy köszönetet ne mondjak nemes Kolozsvármegye közönségének, ama hazafias elhatározásért, hogy ezen disztermet az Emke közgyűléseire díjtalanul átengedi. És ezzel van szerencsém az Emke XII. évi rendes közgyűlését megnyitni, azon reményben, hogy tanácskozásainkat — úgy mint eddig is — a tiszta hazaszeretet és böles mérséklet fogja irányítani.

A közgyűlés a beszédet perczekig tartó éljenzéssel fogadja és azt D e á k Lajos közgyűlési tag indítványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni határozza.

2.

Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Dr C s e r n á t o n i Gyulát, hitelesítésére pedig Báró J ó s i k a Lajos, H. G á l Domokos és M i k s a Imre közgyűlési tagokat kéri föl; egyidejűleg S á n d o r József t. alelnök-főtitkárt az Ó Felségéhez intézendő hódoló fölirat fölolvására.

Helyesléssel fogadtatik.

Sándor József t. alelnök-főtthkár az elnök fölhívására fölolvassa az Ő Felségéhez intézendő hódoló föliratot, a melynek szövege a következő:

Császári és Apostoli kir. Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület mai napon Kolozsvárra összejött XII-ik évi rendes közgyűlése első köteletségének tartotta, mint mindig, Felségednek egyesületünk iránt tanusított legmagasabb atyai jóindulatáról és pártfogásáról megemlékezve, ezért hálás köszönetét és leghűségesebb alattvalói hódolatát nyilvánítani.

Kétszeresen örömnep azonban reánk nézve ezen hódolatnyilvánítás alkalma most, midőn Felséged a magyar nemzet tiz dicső történelmi alakja számára folyó évi szeptember 25-én kelt legmagasabb elhatározásával saját költségén emeltetve szobrokat, ezek közt a régi Erdély két nagy alakja, Felséged fejedelmi elődei is foglaltatnak, mintegy megpecsételve levén ezen legmagasabb tényben és elhatározásban, a mire mi is törekszünk, hogy Felséged Magyarországnak erdélyi része a korona fényében és tekintélyében az anyaállammal örökre elválaszthatatlanul egy és egész.

A hazafias öröm és elragadtatás érzelmeiben, mely szívünket elfogja e legmagasabb uralkodói tényért, egyesületünk is kimutatni akarván hűségét, hódolatát és Felséged fölkezt személye iránt érzett rajongó szeretetét: elhatároztuk a mai napon, hogy azon nagyobb gyűjtésből, melyet egyesületünk a f. közgyűlési évben eszközölt, 50.000 azaz ötvenezer koronát Felséged legmagasabb nevére »I. Ferencz József Ő Felsége népiskolai alapítvány« czimen tőkésítünk, kimondván, hogy ez alap örökidőkre Felséged legmagasabb nevében kezeltessék és jövedelmei egy az alap nevét viselő népiskola fentartására fordíttassanak.

Abban a reményben, hogy Felséged egyesületünk ezen hálakifejezését legkegyesebben elfogadni és az alapítványnak eként létesítését megengedni, egyesületünket ezen legmagasabb elhatározása által megörvendeztetni méltóztatik, fogadjon Felséged az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület határtalan lelkesedésének, odaadásának és rajongó szeretetének ismét és ismét kifejezett hódolatnyilvánításait, az Egek Urához intézett ama forró fohásznak szavaival, hogy I. Ferencz József Ő Császári és Apostoli királyi Felsége, Legkegyelmesebb Urunk, népei üdvére és a magyar nemzet boldogítására sokáig éljen!

Alattvalói hódolattal Császári és Apostoli királyi Felségednek, legkegyelmesebb Urunknak

Kolozsvárt 1897. november 14-én, a közgyűlés nevében, legalázatosabb szolgálai: Gróf Béldi Ákos elnök. Sándor József t. alelnök-főtthkár.

A közgyűlés a feliratot felállva hallgatja meg és a szöveget Deák Lajos azon módosításával, hogy „Emke“ helyett Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület irassék: teljtartalmulag és egyhangulag elfogadja.

Elnök fölhívja a közgyűlést a választások megejtésére, mire B e t e g h Sándor közgyűlési tag az elértekezlet megbízásából indítványozza, hogy a közgyűlés minden szavazás mellőzésével közfelkiáltással válassza meg tiszteleti elnökké: gróf K u u n Gézát, elnökké: gróf B é l d i Ákost, alelnökké: gróf K o r n i s Viktort, tiszteleti taggá: dr. H a l l e r Károlyt, választmányi tagokká: A l b a c h Géza kir. tanácsos, polgármestert, gróf A p p o n y i Albert orsz. képviselőt, B e n i g n i Sámuel nagyiparost, gr. B e t h l e n András orsz. képviselőt, gr. B e t h l e n Bálint nagybirtokost, D o b á l Antal ügyvédet, gr. D é g e n f e l d József főispánt, gróf D e s s e w f f y Aurél főrendiházi tagot, F e j é r v á r y Jenő földbirtokost, F e k e t e Gábor kir. táblai elnököt, F e r e n c z József unitárius püspököt, H. G á l Domokos alispánt, H e g e d ü s Sándor orsz. képviselőt, H o r v á t h László kir. tanfelügyelőt, ifj. br. J ó s i k a Lajos nagybirtokost, gr. K á r o l y i István orsz. képviselőt, K o ó s Ferencz kir. tanácsos, ny. kir. tanfelügyelőt, K o v á c s Ferencz apátplébánost, K o v á c s Gyula polgármestert, P á l István kanonokot, P o l c z Rezső ügyvédet, R á k o s i Jenő főszerkesztőt, R é t h i Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelőt, K. S á n d o r József kir. közjegyzőt, S z a b ó Sámuel ny. ref. tanárt, S z a t h m á r y György miniszteri tanácsost, T ö r ö k Bertalan orsz. képviselőt, dr. T ö r ö k István tanárt, U g r o n János birtokost, U g r o n

Gábor birtokost, V á s á r h e l y i Béla főrendiházi tagot és V e l i t s Ödön polgármestert.

A közgyűlés az indítványt éljenzéssel és egyhangulag elfogadja.

Ennek megtörténte után S z a b ó Sámuel közgyűlési tag a maga részéről kifejezést adni kíván körülménynek, hogy az egyesület köréből számosan K u u n Géza grófot óhajtották elnökül. Mivel azonban K u u n Géza gróf körülményeire való tekintetből ezen állásra reflektálni hajlandó nem volt: indítványozza, hogy tiszteletbeli elnökül választassék meg.

A közgyűlés a B e t e g h Sándor által előterjesztett indítványt éljenzéssel és egyhangulag újból is elfogadja; illetve határozattá emeli s a K u u n Géza gróf tiszt. elnök, gróf B é l d i Ákos elnök és gróf K o r n i s Viktor alelnök meleg szavakban nyilvánított köszönetét iöbbször megújuló éljenzéssel kíséri, különösen gróf B é l d i Ákos elnöknek azon nyilatkozatát, hogy a közművelődés ügyét szíven viselve, politikai, felekezeti és osztály érdekekre való tekintet nélkül óhajta szolgálni s mindenha jelszava marad: Isten, Haza és Király!

5.

Tárgyalásra kitűzetik az évi jelentés, a mely a következő czímmel ki is nyomtatott és a tagok közt szétosztatott: „Az E. M. K. E. 1896—97. évi jelentése. Tizenharmadik jelentés. Az 1897. évi november hó 14-én Kolozsvárt tartandó XII-ik rendes közgyűlés elé terjesztendőleg irta és összeállította S á n d o r József orsz. képviselő, t. alelnök-főtitkár.“ Ezzel kapcsolatban: „A magyar közművelődési egyesületek 1896. szept. 8-án Budapesten az Ezredéves kiállítási ünnepélyek esernokában megtartott Ezredéves ünnepi congresszusának Naplója, kapcsolatban az Ezredéves közművelődési kiállítás történetének feltüntetésével. A magyar közművelődési egyesületek végrehajtó bizottságának, illetve az Emkének, mint vezető egyesületnek megbízásából egybeállította S á n d o r József orsz. képviselő, az Emke t. alelnök-főtitkára, mint a végrehajtó bizottság előadója.“

Elnök tekintettel azon körülményre, miszerint az évi jelentés a tagoknak már előbb szétküldetett és így tartalmát mindenki ösmeri: indítványozza, hogy felolvasottnak tekintessék és egyszersmind fölteszi a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a közgyűlés az évi jelentést?

Dr. S z e n t k i r á l y i Kálmán a maga részéről kifogásolja a jelentés tartalmát s a tapasztalt hiányok közül különösen kettőt említ fel. Az egyik az alapszabályok módosításának ügye, a mely iránt országszerte nagy érdeklődést tanúsítottak s a jelentésből a kérdés megoldásának módozatai mégis hiányoznak. Indítványozza, hogy az igazgató-választmány erre vonatkozólag jelentéstételre utasíttassék. A másik hiány a kezelő titkári állás betöltésére vonatkozik, a mely állás ugyanis 7 év óta betöltetlen és így mint fölösleges megszüntetendő lenne, a melyre nézve kéri is a közgyűlést, hogy a kezelő titkári állásnak, mint fölöslegesnek megszüntetését határozatilag mondja ki.

A közgyűlés Gróf B e t h l e n Pál közgyűlési tag és Dr. S z e n t k i r á l y i Kálmán fölszólalásai és S á n d o r József t. alelnök-főtitkár fölvilágosításai után lentést tudomásul veszi.

6.

G y á r f á s Benedek a számvizsgáló bizottság nevében előterjeszti a bizottság jelentését, a mely szerint az E. M. K. E. az 1896. évi deczember 31-éről szóló zárszámadásait és vagyonmérlegét megvizsgálván s annak egyes tételeit a könyvekkel, a felmutatott adatokkal, értékekkel és pénztári készlettel összehasonlítván: készséggel elismerik és igazolják, hogy mindent összhangzónak, igazságúnak és a könyvvezetés szabályaival megegyezőnek találtak: s ezek alapján a fölmentvény megadását javasolják.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag tádomásul veszi, s a számvizsgálóknak és pénztár kezelőknek a fölmentvényt megadja.

7.

Gróf B é l d i Ákos elnök indítványára M e r z a Lajos főpénztárosnak buzgó és fáradhatatlan működéseért a közgyűlés éljenzéssel és egyhangulag köszönetet szavaz.

8.

Kuun Géza gróf tiszt. elnök előadja emlékbeszédét gr. Bethlen Gábor, az egyesület volt elnöke fölött.

A közgyűlés a szerető gonddal készült, kimerítő és gondolatokban gazdag emlékbeszédet nagy figyelemmel hallgatta végig és Kuun Géza grófnak e beszéd megtartásáért lelkes éljenzés közt jegyzőkönyvi köszönetet szavazván, egyzersmind Sándor József t. alelnök-főtítkár javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy a beszéd az Emke költségén díszesen kinyomassék és a tagok és Emke-könyvtárak közt kiosztassék.

9.

Sándor József t. alelnök-főtítkár bejelenti, miszerint az idő előrehaladott voltára való tekintettel nem olvassa fel egész terjedelmében Rök Pátról, az Emke egyik legnagyobb alapítójáról írt emlékbeszédét, mert az egyesület azt következő czim alatt: »Rök Pál emlékezete. Az Emke 1897. november 14-én Kolozsvárt tartandó XII-ik rendes közgyűlésére az igazgató választmány megbízásából írta és összeállította Sándor József orsz. képviselő, t. alelnök-főtítkár» már ugy is kinyomatta és a tagok közt szétosztotta. Csupán kivonatosan ismerteti tehát a nagy alapító jellemének kimagaslóbb vonásait, s végül meleg szavakkal áldoz a kiváló férfiú és az Emke tiszteleti tagja emlékének.

A közgyűlés kegyeletes érdeklődéssel hallgatta a megemlékezést és a szónokot éljenzéssel jutalmazta.

10.

Gróf Beldi Akos elnök jelenti, hogy csupán egy indítvány érkezett hozzá a következő tartalommal:

Méltóságos Uram!
Igen tisztelt Közgyűlés!

A múlt évben lefolyt örök emlékezetű ezredévi kiállítás és ünnepségek egyik legkiválóbb jelensége: a magyar közművelődési egyesületek kiállítása volt. E kiállítások közt messze kimagaslólag állt az Emke kiállítása, oly annyira, hogy az a kiállítási legnagyobb kitüntetésben méltán lett részesítve és minden magyar-nak, a ki azt, a mint megérdemelte, figyelmes szemlélet alá vette, hű képet adott azon roppant munkáról, melyet az Emke igen nehéz körülmények közt elvégzett.

De mindnyájan azt is tudjuk, hogy az Emke e nagyszerű kiállításában legnagyobb érdeme a mi igen tisztelt t. alelnök-főtítkárunknak, Sándor Józsefnek volt, a ki fáradhatatlan munkával, rendkívüli szervező és rendező tehetségével azt lehetővé tette és számára kivívta a legnagyobb kitüntetést.

Ebbeli nagy érdemét tetézte még avval is, hogy a millenniumi ünnepély alkalmából a haza összes közművelődési egyesületei congressusának minden surlódás nélkül a legnagyobb egyetértésben való megtarthatását lehetővé tette és hogy e congressus a kiállítási ünnepségeknek egyik kiváló momentumát képezte.

De továbbá kapcsolatban e ténykedésével kedvezőleg megindította a sorsjáték rég vajudó kérdését és daczára a millenniumi év országos kiadásainak és a kedvezőtlen pénzügyi helyzetnek, fáradhatatlan ügybuzgalma folytán az Emke vagyonát közel 40,000 forinttal öregbítette, a közgyűlésre három oly nagy munkát, mint a congressus Naplóját, az Évi jelentést és Rök Pátról egy emlékművet elkészített s úgy a kiállítással, mint a congressussal Ó Felső, Urunk, királyunk figyelmét kétszer is irányította, úgy az Emke, mint a testvéregyesületek életére.

Mindezek folytán bátor vagyok a tisztelt közgyűlés elé azon indítvánnyal járulni, hogy a közgyűlés Sándor Józsefnek mindezen, az Emke érdekében legujabban szerzett érdemeiért köszönetét szavazza meg.

A közgyűlés az indítványt éljenzéssel veszi tudomásul, s egyhangulag elfogadja.

11.

Dr. C s e r n á t o n i Gyula jegyző felolvassa a közgyűlés folyamán érkezett alábbi sürgőnyt:

»Testvéri szeretettel üdvözöljük az Emke közgyűlését és annak békességes bölcs tanácskozására Isten áldását imádkozzuk. Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület. G y ü r k y Géza helyettes-alelnök, L ő r i n c z y György titkár.«

A közgyűlés a testvér-egyesület üdvözetét éljenzéssel fogadja. Ezzel a napirend ki lévén merítve: elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Hitelesítők:

H. Gál Domokos s. k.
Br. Jósika Lajos s. k.
Miksa Imre s. k.

Gróf Béli Ákos s k.,
elnök.
Dr. Csernátoni Gyula s k.,
jegyző.

B)

Számadások.

a) Vagyoni állapot 1898 jan. 1-én.

Kivonat a fő- és számlakönyvekből (Mérlegszámla alapján) 1897. decz. 31-én.

I. Bank elhelyezések.

Fk. 153.	1. Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság	1275 1276 1277	sz. b. k. elhelyezve » »	81332.79 frt 28896.75 » 5235.70 »	115465.24 frt
Fk. 165.	2. Kolozsvári takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság	990 4202 2763 702	» » » »	11978.46 frt 11745.84 » 9273.38 » 4313.91 »	37311.59 frt
Fk. 172.	3. Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság	1506 2213 1553 2176	» » » »	11790.04 frt 7357.32 » 7177.40 » 5669.02 »	31993.78 frt
Fk. 135.	4. Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkezete	1042 1043 1044 1045	» » » »	17553.78 frt 3128.44 » 1203.08 » 348.92 »	22234.22 frt
Fk. 178.	5. Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság	332 200 766	» » »	8101.05 frt 6848.25 » 6428.98 »	21378.28 frt
Fk. 154.	6. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank erdélyrészi fiókosztálya	613 467 552 533 692	» » » » »	7328.70 frt 4201.13 » 4002.48 » 2775.— » 2211.03 »	20518.34 frt.
Fk. 95.	7. Erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank részvénytársaság	114 138	» »	12685.84 frt 3939.61 »	16625.45 frt
Fk. 145.	8. Kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság	B274 165 105	» » »	9699.11 frt 3352.99 » 2873.53 »	15925.63 frt
Fk. 85.	9. Balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság »jótállási nyilatkozat alapján« és	157 20 89	» » »	10000.— frt 5000.— » 5000.— »	20000.— frt
Fk. 27.	10. Nagyenyedí kisegítő takarékpénztár, »jótállási nyilatkozat alapján« és	348 349	» »	10000.— frt 173.15 »	10173.15 frt
				Atvitel . .	<u>311625.68 frt</u>

		Áthozat	311625.68 frt
Fk. 11.	Kis-Küküllő vármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság, »jótállási nyilatkozat alapján« és I/23 » »		10000.— frt
Fk. 12.	Dévai előlegezési szövetkezet 1172 » »	2837.40 frt	
33.	1176 » »	1535.92 »	
	1173 » »	1512.48 »	
	1174 » »	1221.04 »	7106.84 frt
Fk. 13.	Dévai takarékpénztár részvénytársaság 1248 » »	4179.— frt	
32.	1247 » »	1154.68 »	
	1035 » »	905.35 »	
	1147 » »	888.30 »	7127.33 frt
Fk. 14.	Szászvárosi takarékpénztár 67 » »	3710.60 frt.	
88.	részvénytársaság 630 » »	2435.29 »	6145.89 frt
Fk. 15.	Zalatnai takarékpénztár részvénytársaság »jótállási nyilatkozat alapján« és 452/339 » »		5000.— frt
Fk. 16.	Ó-radnai hitelszövetkezet »jótállási nyilatkozat alapján« és I/113 » »		5000.— frt
Fk. 17.	Hunyadmegyei első takarékpénztár 200 » »	905.62 frt	
69.	1917 » »	71.36 »	
	206 » »	124.86 »	1101.84 frt

II. Tőzsdei értékpapírok.

(1897. december 31-iki tőzsdei jegyzés szerint.)

Fk. 137.	1. 145 drb 1000 frtos 5%-os erdélyrészi magyar jelzalog hitelbank részvénytársaság záloglevél: Szám: 67—69; 884—915; 917—943; 945—949; 951; 953—971; 973—983; 1801—1802; 2052—2063; 2081—2084; 2085—2086; 2120—2145; 2553; 1898. II./1—VIII./1 esedékes szelvényekkel à 100.—	145000.— frt.
	2. 20 drb 1000 frtos 4%-os magyar földhitelintézeti záloglevél: Szám: 6150—6169; 1898. V./1—XI./1. esedékes szelvényekkel à 99.—	19800.— »
	3. 7 drb 1000 frtos 4½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél: Szám: 11892; 12395; 12396; 12397; 12399; 12403; 28444; 1898. IV./1—X./1. esed. szelvényekkel à 100.—	7000.— »
	4. 10 drb 1000 frtos 4½%-os Pesti hazai első takarékpénztár egyesületi kamatozó kötvény: Szám: 3047; 3506; 8358; 8359; 8366; 8367; 9213; 9214; 9215; 9217; 1898. IV./10—X./1. esed. szelvényekkel à 100.—	10000.— »
	5. 2 drb 1860-iki osztrák államadóssági nyeremény kölcsön sorsjegy: Sorszám: 15676; nyeremenyszám: 16 sorszám: 18212; nyeremenyszám: 18; 1898. V./1—XI./1. esed. szelvényekkel à 159.—	318.— »
	6. 4 drb 1870-iki m. kir. nyeremény kölcsön sorsjegy: Sorszám: 1119, nyeremenyszám: 12; sorszám: 1837. nyeremenyszám 1 à 152.50	305.— »
	7. 2 drb 1.0 frtos 4%-os magyar jelzalog hitelbank nyeremény kölcsön kötvény: Sorszám: 0970, nyeremenyszám	
	Átvitel	182423 — frt
		<u>353107.58 frt</u>

	Áthozatal	182423.— frt	353107.58 frt
	szám: 033; sorszám: 0520, nyereményszám: 017. 1898. VI./1—XII./1. esed. szelvényekkel	à 122.—	244.— >
8.	2 drb 100 frtos 5 ⁰ / ₀ -os Kisbirtokosok országos földhitelintézete alapítványi részvény: Szám: 118; 352; 1898. július 1. esed. szelv.	à 101.50	203.— >
9.	1 drb 100 frtos 4 ⁰ / ₀ -os tiszai és szegedi nyeremény kölcsön kötvény: Sorszám: 3352; nyereményszám: 030; 1898. IV./1—X./1. esed. szelvényekkel		139.— >
10.	12 drb Bazilika sorsjegy Szám: 1353 _{010, 011, 013, 2344_{038, 039, 040, 5000_{052, 059, 060; 7090_{061, 062, 063;}}}}	à 6.60	79.20 >
11.	2 drb Jósziv sorsjegy: Szám: 4294—068; 6626—043 à 3.60		7.20 > 183095.40 frt

III. Értékpapír-kamat.

(1897. december 31-ig esedékes, le nem vágott szelvények értéke.)

Fk. 208.	1. 145 drb 1000 frtos 5 ⁰ / ₀ erdr. m. jelzálog hitelbank részvényt. záloglevél 1897. VIII./1.—XII./31. 5 hó		3020.85 frt
	2. 20 drb 1000 frtos 4 ⁰ / ₀ -os magyar földhitel-intézeti záloglevél 1897. XI./1—XII./31. 2 hó		133.33 >
	3. 7 drb 1000 frtos 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os magyar földhitel-intézeti záloglevél 1897. X./1—XII./31. 3 hó		78.75 >
	4. 10 drb 1000 frtos 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os Pesti hazai első tak. pénztári kamatozó kötv. 1897. X./1—XII./31. 3 hó		112.50 >
	5. 2 drb 1860-iki osztrák államadóssági nyeremény kölcsön sorsjegy 1897. XI./1—XII./31. 2 hó		1.32 >
	6. 4 drb 1870-iki m. kir. nyeremény kölcsön sorsjegy. (50 frtos, nem kamatozik.)		—.— >
	7. 2 drb 1000 frtos 4 ⁰ / ₀ -os m. jelzálog hitelbank nyeremény kölcsön kötvény 1897. XII./1—31. 1 hó		—67 >
	8. 2 drb 100 frtos 5 ⁰ / ₀ -os Kisbirtokosok országos földhitelintézet alapítványi részvény 1897. VII./1—XII./31 6 hó.		5.— >
	9. 1 drb 100 frtos 4 ⁰ / ₀ -os tiszai és szegedi nyeremény kölcsön kötvény 1897. X./1—XII./31. 3 hó		1.— >
	10. 12 drb Bazilika sorsjegy. (Nem kamatozik.)		—.— >
	11. 2 drb Jósziv sorsjegy. (Nem kamatozik.)		—.— > 3353.42 frt

IV. Magán-értékpapírok.

Fk. 221.	1. 9 drb 100 frtos 3 ⁰ / ₀ -os kolozsvári tornavivodai részvény. Szám: 202; 224; 323; 328; 333; 337; 338; 339; 342;	à 100.—	900.— frt
	2. 13 drb 100 koronás kolozsvári kisegítő takarékpénztári részvény. Szám: 1726—1728 (3 drb) az E. M. K. E. tulajdona. Szám: 1729—1734 (6 darab) az osztalék Főris Teréz és Emilia tulajdona; Szám: 1735—1738 (4 drb) az osztalék Schedivetz Albin tulajdona;	à 50.—	650.— „
	3. 5 drb Zentavidéki takarékpénztári részvény: Szám: 381; 382; 383; 384; 385;	à 51 ⁴ / ₁₀	257.— „
	4. 2 drb 100 koronás szabadkai nemzeti kaszinó kölcsönkötvény: Szám: 0028; 0029;	à 50.—	100.— „
	5. 1 drb Váltó (néhai Matskási Pétertől — elfogadó Rosenberger Salamon és neje Mandl Lotti Bács, Kolozsvármegye)		90.— „
	6. 1 drb kolozsvári belvárosi gyermekkert részvény: Szám: 208—18		50.— „ 2047.— frt

Átvitel

541603 40 frt

7.	26 drb 200 frtos erdélyi pinezeegyleti részvény	} jelenleg értéktelen
8.	2 „ 50 „ kolozsvári belvárosi gyermekkert részvény: Szám: 11; 61;	
9.	2 drb 50 frtos központi ipartársulati részvény	
10.	1 „ 500 „ Szamosvölgyi-vasut törzsrészvény	
11.	1/2 drb 250 frtos Szamosvölgyi-vasut törzsrészvény	
12.	3 drb 125 frtos Szamosvölgyi-vasut törzsrészvény	
13.	1 drb 50 frtos Szolnok-Dobokamegyei színházi részvény	
14.	10 drb 200 frtos Kolozsvári téglagyári részvény	
15.	1 drb 50 frtos Kolozsvári polgári lövölde részvény: Szám: 258	

V. Bekeblezési kötvények.

Fk.	1. 15 drb 100 frtos 5%-os kolozsvári neolog izraelita hitközség kölesön kötvény: Szám: 84—89; 91—95; 97—100; à 100.—	1500.— >	
40.	2. Közjegyzői okirat alapján a kolozsvári neolog izraelita hitközség Elnökségének utólagos 5%-ot kamatozó, 1907. július 1-ig visszafizetendő kölesön	3500.— >	5000.— >

VI. Megtérülendő kölesönök.

Fk.	1. Az Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola E. M. K. E. alapítás céljaira 5%-ot kamatozó készpénz és költség befektetés — megtérülendő folyó számla szerint — I kölesön	3746.04 >	
Fk.	2. A Földmivelésügyi kir. Miniszteriummal kötött szerződés, illetve kötelezvény alapján az „Algyógyi m. kir. áll. Gróf Kun Kocsárd székely földm. iskola E. M. K. E. alapítás céljaira törlesztési terv alapján 1894. IV./15-től 5% kamatozó 13978 frt 94 kr. kölesönből még fennálló összeg II. kölesön	5600.— >	
Fk.	3. 1895. IV/10-től 5%-ot kamatozó 10327 frt 63 kr. kölesönből még fennálló összeg III. kölesön	6180.— >	15526.04 >
Fk.	4. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságának 1/2 évi előleges 6%-ra adott 45000 frt vashid kölesönből még fennálló tartozása I-ső kölesön	5000.— >	
Fk.	5. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságának 1893. április 7-én kötött kölesönszerződés értelmében 5%-ra adott II-ik kölesön	23000.— >	
Fk.	6. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságának közjegyzői okirat alapján adott 50000 frt sétatéri kölesönből fennálló összeg III-ik kölesön	49268 68 >	77268.68 >
Fk.	7. Az E. K. E. kötelezvénye, melyet 1892. július 1-től 5% kamatozólag 1895. január 1-től évi 1000 frtos részletekben törleszt, még fennálló tartozás		9500.— >
Fk.	8. Az országos kolozsvári siketnéma intézet kötelezvénye utólagos 5% kamatfizetés és 1894. július 31-től kezdve 10 év alatt törlesztendő kölesön tőkéből fennálló tartozás		6000.— >

VII. E. M. K. E. ingatlanok.

a) *Épületek.*

Fk.	(Hivatalos kiutalások alapján, befektetés, illetve vételár szerint.)		
73	1. E. M. K. E. (üzletv.) épület	144331.15 frt	
	2. Balázsfalvi E. M. K. E. iskola	15937.— >	
	3. Beszterczei E. M. K. E. óvó	9165.16 >	
	4. M.-N.-Zsombori E. M. K. E. iskola	2635.— >	
	Átvitel		
		172068.31 frt	604898.12 frt.

	Athozat	172068.31 frt	654898.12 fr
Fk.			
130.	5. Magyaró-kereki E. M. K. E. iskola	4366.82 »	
142.	6. Sászvárosi Gróf Kun Kocsárd-féle piaczi E. M. K. E. épület	20483.— »	
200.	7. Kuun Géza gróf-féle algyógyi kastély	1000.— »	197918.13 frt

b) *Ingyatlanok.*

152.	8. A néh. Balog János hagyatékából a végrendelet 4. pontja értelmében hagyományozott tövisi 307. sz. tkjben A+4—20; 22—36 rend. sz. alatti fekvők és a tövisi 524 sz. tkjben 2—6 rendsz. alatti ingatlanok, a tagosítás után kiosztott 1807—1908 mérnöki, 1990, 2184, 2185 és 2186 uj hrsz. tagok, megterhelve özv. Balog Jánosné sz. Inceze Ilona örökhatározó özvegyének életfogytiglani haszonélvezeti jogával a nagy-enyedi kir. járás, mint hagyatéki bíróság 1894. október 29-én 5008. számú átadási végzése, valamint Müller Mihály alsófehérvármegyei tiszti ügyész 1894 május 30-án kelt értékbecsűje alapján	10000.— frt	
Fk.			
147.	9. A néhai özv. Tappenburg K.-féle hagyatékából a kolozsvári 4902. sz. tkjben A+2 rend. 7149/I. sz. kaszáló az elővölgy innenső oldal első részében 4 hold 1073 □ öl, továbbá a 4901 sz. tkjben a brétfői dűlőben fekvő 295 □ öl gyümölcsös	604.55 frt	10604.55 frt

VIII. **Felszerelések.**

Fk.	1. Az E. M. K. E. lobogó és irodai felszerelések értéke (folyó számla alapján)		2200.31 frt
-----	--	--	-------------

IX. **Algyógyi birtok.**

(Becsülés, illetve leltár alapján.)

Fk.	1. Néhai Kun Kocsárd gróf hagyománya alapján ingatlanok becsértéke	210056.— frt	
Fk.	2. Néhai Kun Kocsárd hagyománya alapján ingók (felkelhetőségek) becsértéke	11501.45 »	221557.45 frt

X. **Pénztár.**

Fk.	1. Pénztárkészlet 1897. deczember 31-én	3448.33 frt	
134.	2. Megtérülendő előlegek (folyó számla szerint)	504.— »	3952.33 frt

XI. **Várandóság.**

(Főkönyv és törzkönyvek alapján.)

Fk.	1. Örökös tagoktól } aláírt, de még	724.16 frt	
177.	2. Alapító » } be nem fizetett	17400.17 »	
185.	3. Rendes » } kötelezettségek	59795.06 »	
186.	4. Pártoló » } törlések nélkül	4196.08 »	82115.47 frt
190.			<u>1173246.36 frt</u>

azaz: **Egymillióegyszáshetvenháromezerkettőszáznegyvenhat frt 36 kr.**

Megjegyzés: A néhai Bitskey Kálmán 40,000 frt; néhai Furka Ferencz 30,000 frt; néhai Hajdu Mária 10,000 frt; néhai Orbán Balázs báró 8000 frt; néhai özv. Mangesi Frigyesné 6000 frt; néhai Raffaj Károly 4000 frt; néhai Nagy István 1200 frt; néhai Bán István 1000 frt; néhai Splényi Antal báró 1000 frt; néhai Dobos János 1000 frt; néhai özv. Barkó Károlyné — Szöllösy Borbála 1000 frt; néhai Herczeg Gábor 500 frt; néhai Pásztor Károly 500 frt; néhai Valicsék Mátyás 200 frt; néhai Züllich István 200 frt; néhai Megyeri Krausz Májor 200 frt; néhai Lovas László 100 frt; néhai Kollener József 50 frt hagyatéka, illetve alapítványa, továbbá a kis-sebesi, aranykúti és magyaró-kereki iskolatellek értékei e vagyonkimutatásba felvéve nincsenek, minthogy e hagyatékok, alapítványok és telekbekebelezések részint perek, részint tárgyalások alatt állanak.— A hagyatékok összesített értéke 104,950 frt.

Kolozsvár, 1897. deczember 31-én.

Mersa Lajos,
főpénztáros.

Szekula Ákos,
ellenőr.

Beregszászy László,
könyvvezető.

A zárszámadások alapján és a fő- és segédkönyvek szerint jelen részletezett vagyonskimu-
tatás 1897. december 31-én az E. M. K. E. birtoka gyanánt 1 173.246 frt 36 kr, azaz **Egymillió-
egyszázhetvenháromszázharmincegyezerhat frt 36 kr.** vagyont tüntetvén fel, ennek megfelelően
a szabályszerűen megejtett pénztárvizsgálat alkalmával az egyesület vagyonát példás hűséggel és tisz-
tasággal, mindenben a szabályokkal, számadásokkal és hozott határozatokkal megegyezőleg, teljesen
hiánytalanul kezelve és megőrizve találtuk.

Kolozsvárt, 1898. márczius 10-én

Gyárfás Benedek,
számvizsgáló.

Sárkány Lajos dr.,
számvizsgáló.

b) Vagyoni állapot 1898. szeptember 30-án.

I. Algyógyi birtok, meglevő készpénz-vagyon, befektetések, kölcsönök stb.

1. Algyógyi birtok (régebbi leltár alapján)			221557.45 frt
2. Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság		118185.10 frt	
3. Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság		38151.03 »	
4. Mezőgazdasági bank és takarékpénztár		32793.59 »	
5. Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank erdr. fiókosztálya		32065.25 »	
6. Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkezete		22789.71 »	
7. Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság		21912.71 »	
8. Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank részvénytársaság		16999.51 »	
9. Kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság		16208.16 »	299205.06 »
10. Balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság		20000. — frt	
11. Nagyenyed-i kisegítő takarékpénztár		10173.15 »	
12. Kisküüllővármegyei takarékpénztár és hitelbank részv. t.-rs.ág		10000. — »	
13. Dévai takarékpénztár részvénytársaság		7127.33 »	
14. Dévai előlegezési szövetkezet		7106.84 »	
15. Szászvárosi takarékpénztár részvénytársaság		6145.89 »	
16. Zalatnai »		5000. — »	
17. O-Radnai Hitelszövetkezet		5000. — »	
18. Hunyadmegyei első takarékpénztár		1101.84 »	71655.05 »
19. Tőzsdei értékpapírok		183003.75 frt	
20. Magán »		1997. — »	
21. Bekeblezési kötvények és kölcsön		5000. — »	190000.75 »
22. Földmivelésügyi m. kir. Miniszternek az algyógyi áll. gr. Kun Kocsárd székely földműves iskola Emke alapítás céljaira kölcsönképen szerződés szerint	I. — 3746.04 II. — 2800. — III. — 4120. —	10666.04 frt	
23. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóság- ának kölcsön	I. — 5000. — II. — 23000. — III. — 48518.61	76518.61 »	
25. E. K. E.		9500. — »	
26. Országos kolozsvári siketnéma-intézet		5000. — »	101684.65 »
27. E. ingatlanok		145399.35 frt	
» Emke (üzletv.) épület		15937. — »	
» Balázsfalvi Emke-iskola		9165.16 »	
» Besztercei Emke-óvó		2635. — »	
» M.-N.-Zombori Emke-iskola		3000. — »	
» Vámos-Udvarhelyi Emke-iskola		2000. — »	
» Aranykúti-Emke-iskola (építkezés)		2000. — »	
» Kis-Sebesi Emke-iskola) alatt		4366.82 »	
28. Magyaró-kereki Emke-iskola		20483. — »	
29. Gróf Kun Kocsárd-féle szászvárosi piaci Emke-épület		1000. — »	
30. Gróf Kun Géza-féle algyógyi kastély rész		10000. — »	
31. néhai Balogh János-féle tövisi ingatlanok		604.55 »	216590.88 »
32. » Tappenburg-féle kolozsvári ingatlanok			
33. Felszerelések és az Emke-lobogó			2300.31 »
34. M. kir. Postatakarékpénztár			100. — »
35. Kézipénztár összege			531.38 »
	Átvitel		<u>1103625.53 frt.</u>

Áthozat 1.103625.53 frt

II. Alírt tagsági kötelezettségek (behajtandók)

36. Örökös tagságok után	{	törlések	674.16 frt	
37. Alapító » »		nélkül	17145.90 »	
38. Rendes » »			62448.11 »	
39. Pártoló » »			4236.58 »	84504.75 frt
				<u>1188130.28 frt</u>

III. Várandóságok. (Hagyatékok.)

A néhai Bitskey Kálmán 40.000 frt, néhai Furka Ferencz 30.000 frt, néhai Hajdu Mária 10.000 frt, néhai Orbán Balázs báró 8000 frt, néhai Mangesius Frigyesné 6000 frt, néhai Raffaj Károly 4000 frt, néhai Nagy István 1200 frt, néhai Bán István 1000 frt, néhai Splényi Antal báró 1000 frt, néhai Dobos János 1000 frt, néhai Herczeg Gábor 500 frt, néhai Valiesek Mátyás 200 frt, néhai Züllich István 200 frt, néhai Megyeri Krausz Májor 200 frt, néhai Lovas László 100 frt, néhai Kollener József 50 frt hagyatéka, illetve alapítványa, továbbá a kis-sebesi, aranykúti és magyaró-kereki iskolatettek értékei e vagyonkimutatásba felvéve nincsenek, minthogy e hagyatékok, alapítványok és telekbekebelezések részint perek, részint tárgyalások alatt állanak. A néhai Bethlen András gróf brassói óvó-alap, néhai Móricz József, néhai Deák Lukács dr., néhai Hátsek Antal, néhai Budai Sándor, néhai Bóbis Sándorné, néhai Balázs Adolf újabban bejelentett hagyatékok — a további utasításig — érték nélkül nyilvántartatnak.

A fenti hagyatékok összesített értéke 103450.— frt
1291580.28 frt

azaz: *Egymilliókettőszázkilencvenegyszeröttszáznyolcvan frt 28 kr.*

Kolozsvár, 1898 szeptember 30-án.

Mersa Lajos,
főpénztáros.

Szekula Ákos,
ellenőr.

Beregszászy László,
könyvezető.

TARTOZIK.

c) Mérleg-számla

153	Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság rovatnak			115465	24	
165	Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank			37311	59	
172	Mezőgazdasági bank és takarékpénztár			31993	78	
135	Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkezete			22234	22	
178	Kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaság			21378	28	
154	Magyar leszám. és pénzváltóbank erdélyr. fiókoszt.			20518	34	
95	Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank részvénytársaság			16625	45	
145	Kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság			15925	63	
85	Balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság			20.00	—	
27	Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár			10173	15	
141	Kisküküllővármegyei takarékpénztár és hitelbank r. t.			10000	—	
32	Dévai takarékpénztár részvénytársaság			7127	33	
33	» előlegezési szövetkezet			7106	84	
88	Szászvárosi takarékpénztár részvénytársaság			6145	89	
163	Zalatnai			5000	—	
201	O-Radnai hitelszövetkezet			5000	—	
69	Hunyadmegyei első takarékpénztár			1101	84	
137	Tőzsdei értékpapírok			183095	40	
208	Értékpapir-kamat (1897. decz. 31-ig esed. szelv.)			3353	42	
221	Magán-értékpapírok			2047	—	
40	Bekeblezési kötvények és kölcsön			5000	—	
74	Az algyógyi m. kir. áll. gr. Kun Kocsárd székely föld-} I. kölcsön	3746	04			
143	mives isk., Emke alapítás, alap. birtok czéljaira a} II. »	5600	—			
168	Földmiv. miniszternek kölcsönképen szerződés szer.} III. »	6180	—	15526	04	
72	Kolozsvár sz. kir. I. kölcsön rovatnak	5000	—			
»	város } II. »	23000	—			
217	törvényhatósága } III. »	49268	68	77268	68	
108	Erdélyrészi Kárpát-Egyesület			9500	—	
140	Országos kolozsvári siketnéma-intézet			6000	—	
73	E. M. K. E. (üzletv.) épület	144331	15			
»	Balázsfalvi E. M. K. E. iskola	15937	—			
»	Besztercezi E. M. K. E. óvó	9165	16			
»	M.-N.-Zombori E. M. K. E. iskola	2635	—			
130	Magyaró-kereki E. M. K. E. iskola	4366	82			
142	Szászvárosi gr. Kun K.-féle piaci E.M.K.E. épület	20483	—			
200	Kuun Géza gróf-féle algyógyi kastély	1000	—			
152	néhai Balogh János-féle tövisi ingatlanok	10000	—			
147	» özv. Tappenburg Károlyné-féle kolozsv. ingatl.	604	55	208522	68	
222	Felszerelések és az } nyers mérleg szerint	2444	78			
»	E. M. K. E. lobogó } 10 százalék leírásért	244	47	2200	31	
118	Algyógyi birtok (leltár alapján) ingatlanok értéke	210556	—			
119	» » » » ingók (felkelhetőségek) értéke	11501	45	221557	45	
177	Váran- dóság } Orökös tagok } } Alapító » } aláírt, de még be nem } Rendes » } fizetett kötelezettségek } Pártoló » } — törlések nélkül —	724	16			
185			17400	17		
186			59795	06		
190			4196	08	82115	47
218	Előleg			504	—	
187	Pénztár			3448	33	
				1173246	36	

Megjegyzés. A néhai Bitskey Kálmán 40.000 frt, a néhai Furka Ferencz 30000 frt, egyesné 6000 frt, néhai Raffaj Károly 4000 frt, néhai Nagy István 1200 frt, néhai Bán Ist-Barkó Károlyné-Szőllősy Borbála 1000 frt, néhai Herczeg Gábor 500 frt, néhai Pász néhai Megyeri Krausz Májor 200 frt, néhai Lovas László 100 frt, néhai Kollener iskolatelkek értékei e vagyonkimutatásba felvéve nincsenek, minthogy e hagyatékok, alapítvá-

A hagyatékok összesi
Kolozsvárt, 1897.

Merza Lajos,

főpénztáros.

Szekula

ellen-

Jelen mérlegszámlát megvizsgáltuk, egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel, valamint Kolozsvárt, 1898.

Gyárfás Benedek, számvizsgáló.

1897. decz. 31-én.

KÖVETEL.

F. k.					
35	»Tőke-alap»			746448	63
219	»I. Ferencz József Ő Felsege népiskolai alapítvány«			25000	—
116	»Néhai Kun Kocsárd gróf ingatlan alapítványa«	210056	—		
117	»Néhai Kun Kocsárd gróf ingó (felkelhetőségek) alapítv.«	11501	45	221557	45
161	»Kossuth Lajos-alap«			10743	87
220	»Gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány«			500	—
84	»Néhai Kovács Sándor mérnök Nagy-Enyed« alapítványa»			58793	38
158	»Magyar nők E. M. K. E. lobogó (rendelkezési) alapja«			15897	94
90	»Néhai Szentiváni Nemes János alapítványa«			2024	32
162	»Veress Ferencz 48—49-beli honvéd tüzemester alapítv.«			585	—
96	»E.M.K.E. (üzletv.) épület fentartása, költség és adó-alap«			8104	49
192	»Kis-sebesi E. M. K. E. iskola építési alapja«			360	—
103	Függő tételek			1115	81
159	Örökös tagsági			724	16
202	Alapító			17400	17
188	Rendes			59795	06
189	Pártoló			4196	08
				1173246	36

néhai Hajdu Mária 10.000 frt, néhai Orbán Balázs br. 8000 frt, néhai özv. Mangesius Friván 1000 frt, néhai Splényi Antal báró 1000 frt, néhai Dobos János 1000 frt, néhai özv. tory Károly 500 frt, néhai Valicsék Mátyás 200 frt, néhai Züllieh István 200 frt, József 50 frt hagyatéka, illetve alapítványa, továbbá a kis-sebesi, aranykúti és magyaró-kereki nyok és telekbekebelezések részint perek, részint tárgyalások alatt állanak.
tett értéke: 104950 frt.

december 31-én.

Ákos,

Beregszászy László,

ör.

könyvvezető.

a felmutatott bizonyítékokkal teljesen megegyezőknek s egybehangzóknak találtuk.
márczius 10-én.

Sárkány Lajos dr., számvizsgáló.

F. k.					
182	Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, E. M. K. E.-alapítás, alapítv. birtok 1897. évi kiadásai			19913	—
195	Segélyezések: Egyházi és felekezeti, iskolák, óvók, menedékhelyek, népiskolai tápintézetek stb.			1020	60
176	Egyszersmindenkorra szóló segélyezések			1037	—
196	Népkönyvtárakra			1000	—
203	Daloskönyvekért			360	—
166	Dalasköri jutalmak			125	—
150	Igazgató-választm. agitáció intézkedései:				
	a) határozat alapján	239	—		
	b) kegyeleti kiadások	200	83		
	c) szervező bizottság kiadásai (nyomtatványok)	118	70	558	53
157	Könyvradományok			200	—
179	Egyesületi bérház fenntartási és tisztítási költségei			1089	30
180	Szászvárosi Emke épület javítási költségei, adók stb.			189	11
199	Néhai özv. Tappenburg-féle ingatlan után adók stb.			—	75
194	Fiók-választmányok 25% kezelési költség levonása			948	13
214	Tagdíjbehajtáshoz irnok, dijnoki illetmények és rendkívüli munkaezők			806	61
198	Irodahelyiség lakbére	400	—		
	» » fűtése, világítása és apróbb kiadások	198	07	598	07
209	Emke nagyjai arcképeinek megfestéseért			170	26
173	Közgyűlési kiadások			187	—
197	T. alelnök-főtítkári illetménye	2000	—		
	Kezelő-tisztviselők fizetései	2019	88		
	Szolga fizetése és ruhailletmény	335	—		
	Lakbér-illetmények	650	—	5004	88
146	Az »Emke értesítő« kiadása, pénztári és irodai nyomtatványok	483	20		
	Papirkereskedői szerek és anyagok, könyvkötői munkák	161	29		
	Évi jelentés kiadása	398	25		
	Közművelődési egyesületek kongresszusi naplója	266	—		
	»Bethlen Gábor gróf emlékezete«	136	—		
	»Rökk Pál emlékezete«	135	64	1580	38
210	Posta, portó, sürgöny és telefon			157	04
42	Felszerelések 10%-a leírásért			244	47
219	Tőke-szítés } »I. Ferencz József Ó Felsége népiskolai alapítvány« tőkésítésért	25000	—		
35		Tőke-alap 1897. évi	12706	31	
84		Néhai Kovács Sándor mérnök Nagy-Enyed alaphoz	725	84	
220		»Gróf Bethlen Gábor emlék alapítvány«	500	—	
158		»Magyar nők Emke-lobogó (rendelkezési) alap«-hoz	280	85	
96		Emke-(üzletv.) épületköltség és adó-alap-hoz 1897 évi % és maradvány	1220	02	40433
				84811	15

Merza Lajos,
főpénztáros.

Kolozsvárt 1897.
Szekula
ellen-

Jelen veszteség és nyereség-számlát megvizsgáltuk, egyes tételeit a fő- és segédkönyvek eredményeivel,

Gyárfás Benedek,
számvizsgáló.

Kolozsvárt, 1898.

1897. decz. 31-én

KÖVETEL.

F. k.						
206	Mérleg rovattól 1896. évi % maradv. áthozatért			5000	—	
159	Örökös tagsági	rovattól		600	—	
202	Alapító	»		4911	64	
188	Rendes	»		7861	95	
189	Pártoló	»		820	—	
207	Vegyes-adományok	»		972	—	
211	Persely-gyűjtés	»		352	04	
137	Tőzsdei-értékpapiroknál nyereség	»		271	64	
139	Ezeréves ünnep és kiállítás (tárgy eladás)	»		100	—	
213	Kisorsolt magán értékpapírok beváltása	»		100	—	
175	Néh. Reményik Zsigmond hagyatékához utólagos bev.	»		55	—	
121	» özv. Tappenburg Károlyné	»		33	76	
71	Bárczakönyv (szelvényekért)	»		28	50	
181	Algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földm. iskola E. M. K. E.-alapítás alapítv. birtok 1897. évi jövedelme	»		19913	—	
215	Kamat (betétek után és alapító tagoktól)	»		17774	27	
208	Értékpapir kamat	} 1897. évben befolyt összegért 1897. XII/31-ig esed. szelvények értékeért	5746	40		
			3353	42	9099	92
216	Magán értékpapir kamat	»		4823	33	
171	E. M. K. E. (üzletv.) épület házbér-jövedelme	»		9181	76	
167	Szászvárosi E. M. K. E.-épület jövedelme	»		928	50	
149	Néhai özv. Tappenburg-féle ingatlan jövedelem	»		68	—	
79	Néhai Orbán Balázs báró tövisi ingatlan hagyaték utáni jövedelem	»		67	80	
212	Vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter adománya nép- és vándor-könyvtárak szervezésére	»		1000	—	
191	Átmeneti folyó segélyek	»		848	14	
				84811	15	

deczember 31-én.

Ákos,

ör.

valamint a felmutatott bizonyítékokkal teljesen megegyezőnek s egybehangzóknak találtuk.

márczius 10-én.

Sárkány Lajos dr.,
számvizsgáló.

Beregszászy László,
könyvvezető.

Az 1898. január 1-én meglévő készvagyron (alaptőke, egyesületi bérház

BEVÁRANDÓ.

1	Az algyógyi áll. gróf Kun Kocsárd székely földműves iskola, Emke-alapítás alapítv. birtok jövedelme: a birtok igazgatósága által 1898. évre előirányozva			20062	—
2	Bank-elhelyezések: Helyi és vidéki pénzintézeteknél elhelyezett 353107 frt 58 kr után 1898. év végeig 4½—5%-kal előirányozva			17350	73
3	Tőzsdei- és magán-értékpapírok, bekeblezési kötvények után: 1898. évben esedékes szelvények és osztalék ezímen előirányozva			9150	—
4	Megtérülendő befektetések és magán (kölesön) kötvények után előirányzott %-ok: Algyógyi földműves iskolától	278	52		
	Orsz. kolozsvári siketnéma intézettől	300	—		
	Földművelésügyi m. kir. Minisztertől	467	50		
	Erdélyi Kárpát-Egyesülettől	1425	—		
	Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságától	3706	71	6177	73
5	Házbérfjövedelem: az E. M. K. E. épület után a M. Á. V. kolozsvári üzletvez. től az E. M. K. E.-től	8781	76	400	9181 76
6	Vegyes bevételek: a szászvárosi gr. Kun Kocsárd ajándékát képező piaczi E. M. K. E.-épület előirányzott házbérfjövedelme	1103	—		
	Orbán Balázs br.-féle tövisi birtok előirányzott bérletösszege	100	08		
	Tappenburg-féle helyi ingatlan előirányzott bérletösszege 1897. évről és a f. évi	143	—		
	a M.-N.-Zsombori áll. elemi leány-iskoláért	90	—	1436	08
7	Befektetésekben levő tőke: Balázsfalvi E.M.K.E.-isk. 15937 frt — kr. befektetés után 5%	796	85		
	Besztercezi E.M.K.E.-óvó 9165 » 16 » » » »	458	25		
	Aranykúti E.M.K.E.-iskola 5000 » — » » » »	250	—		
	Kis-sebesi E.M.K.E.-iskola 5000 » — » » » »	250	—		
	M.-kerei E.M.K.E.-isk. 4366 » 82 » » » »	218	34		
	Vámos-udvarh. E.M.K.E.-isk. 3000 » — » » » »	150	—		
	M.-N.-Zsomb. E.M.K.E.-isk. 1700 » — » » » »	85	—	2208	44
8	Atmeneti és külső bevételek: a kir. vallás és közokt. Minisztertől nép- és vándor-könyvtárakra	500	—		
	a kir. vallás- és közokt. Minisztertől balázsfalvi tanítónő fizetése	400	—		
	a m. kir. kereskedelemügyi Minisztertől balázsfalvi iskola számára 1897. évről és a f. évre	300	—		
	Gyertyánffy István igazgatótól 2 alapítvány után %	110	—		
	Erdélyi ev. ref. E. K.-tól m.-n.-zsombori iskola számára	104	24		
	Kis-sebesi E. M. K. E. tanító fizetés pótlására	100	—		
	Csikgyimesbükk-rakottyási Emke-tanító fizetés pótlására	100	—	1614	24
9	Intercaláris és időközi tőkenövekvés kamatok, esetleg fel nem vett segélyek			940	42
				68121	40

Kolozsvár, 1898.
Szekula
ellen-

Merza Lajos,
főpénztáros

Gróf Béldi Ákos,
elnök.

Megjegyzés. Az 1898. év folyamán bejövő várandóságok, örökös-, alapító-, rendes- és pezések bevételei, mint az alaptőkéhez csatolandó, el nem költendő folyójövedelmek, ninesenek

az 1898. évre.

algyógyi alapítványi birtok stb.) jövedelme alapján.

KIADANDÓ.

		Rendki- vüli	Rendes	Összesen
1	Az algyógyi áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, Emke-alap., alapítv. birt. 1898. évre előirányzott kiadása	—	20062	20062
2	Egyházi segélyek és felekezeti iskolák	168	75 2760	2928
3	Iskolák	216	41 4754	53 4970
4	Óvók	155	—	3602
5	Menedékhelyek	—	—	350
6	Tanintézetek támogatására	—	—	600
7	Jutalmak és egyszersmindenkorra szóló segélyek	1647	07 129	25 1776
8	Iskolákra és jutalom külső bevételek után	250	—	954
9	Önálló alkotásokra (befektetések)	3000	—	—
10	Népkönyvtárakra	—	—	1000
11	Daloskörök és olvasóköri	500	—	—
12	Dr. Janesó Benedek történ. forrásmunkájának II. kiadására	1100	—	—
13	Néhai Kovács Sándor alaptól ipari ösztöndíjakra és székelycsángó segélyekre	650	—	528
14	Néhai Kovács Sándor alap növelésére 1/4% tőkésítés	—	—	734
15	Rendelkezési alap % jövedelméből gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány növelésére II-ik részlet	—	—	500
16	Gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány meglevő 500 frt alap folyó évi 5%-a	—	—	25
17	Könyöradományokra	—	—	100
18	Fiókválasztmányok 25%-a helyreállítására	—	—	1000
19	Egyesületi bérház tartalék-alapjára és költségére	—	—	1911
20	Egyesületi bérház tartalék-alapja után 5% tőkésítés	—	—	405
21	E. M. K. E. lobogó és kellékek leírására 10%	—	—	230
22	Szászvárosi E. M. K. E. épület költségei	—	—	300
23	Igazgató-választmány határozata alapján tett intézkedésekre, tüz- és nyugdíjbiztosítás, illetekre	—	—	250
24	Ezeréves ünnep utólagos kiadása	200	—	—
25	E. M. K. E. nagyjai arczképeinek megfestéséért (Gr. Bethlen Gábor és Horváth Gyula)	300	—	—
26	Néhai Orbán Balázs báró-féle hagyaték ügyvédi költségei	251	11	—
27	T. alelnök-főtítkár rendszeresített járandósága	—	—	2000
28	Kezelőtiszti rendes fizetések	—	—	2381
29	Vidéki és központi tagdíjbehajtás személyi kiadásai	700	—	—
30	Iroda helyiség és lakbérilletmények	—	—	1162
31	Irodai fűtés, világítás és apróbb kiadásokra	—	—	200
32	E. M. K. E. értesítő kiadására, pénztári és irodai nyomtatványok	—	—	550
33	Papirkereskedői anyagok és könyvkötői munkák	—	—	150
34	Posta, portó, telefon és cheque	—	—	250
35	Szolga fizetése, lakbére és ruha-illetménye	—	—	435
36	Néhai Kovács Sándor mérnök Nagy-Enyed alapítvány 5%-os kamatja 3/4-ed részéből rendelkezésre áll	1026	74	—
37	Magyar nők E. M. K. E. lobogó-alap 5%-ából rendelk. áll	294	88	—
38	Újabb segélyekre, egyesület igazgatóságára tőkekamat jövedelemből év végéig rendelkezésre marad	490	30	—
		20950	26	47171
			14	68121
				40

október hó 12-én.

Ákos,
őr.

Beregszászy László,
könyvvezető.

Sándor József,
t. alelnök-főtítkár.

pártoló tagsági díjak, perselyes-, filléres- és bárczás-gyűjtések, adományok, bái- és egyéb ren- az előirányzatban felvéve.

f) Részletezés a költségvetéshez.

I. Algyógyi áll. Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola,
Emke alapítás 1898. évi kiadásai (rendes)

20062.— frt

II. Egyházi segélyek és felekezeti iskolák.

a) Rendes járadékok.

1. Alsó-Ilosvai ev. ref. iskola építésre	15.— frt	
2. » -Tőöki » » » »	15.— »	
3. Brassói ág. ev. magyar egyház	200.— »	
4. » ev. ref. egyházközség	200.— »	
5. Brailai ev. ref. magyar egyház	200.— »	
6. Buni ev. ref. tanító	50.— »	
7. Csomafáji ev. ref. tanító	50.— »	
8. » » » iskola építésre	15.— »	
9. Dobrai róm. kath. körlelkészet	120.— »	
10. Galatzi ev. ref. tanító	200.— »	
11. Gyergyó-tölgyesi róm. kath. körlelkészet	200.— »	
12. Hadrévi ev. ref. iskola építésre	25.— »	
13. Ilosvai ev. ref. tanító	50.— »	
14. Kajántói ev. ref. tanító (függőben)	50.— »	
15. » » » iskola építésre	30.— »	
16. Küküllővári ev. ref. pap	100.— »	
17. Magyar-csaholi ev. ref. iskola építésre	15.— »	
18. Maros gezsei ev. ref. tanító (függőben)	50.— »	
19. » -szt.-annai ev. ref. iskola építésre	15.— »	
20. » » -királyi » » » »	15.— »	
21. Medgyesi ev. ref. pap (függőben)	125.— »	
22. Naszodi róm. kath. körlelkészet	300.— »	
23. Oláh-ujfalusi ref. pap	50.— »	
24. Porumbáki róm. kath. körlelkészet	100.— »	
25. Puszta-kamarási ev. ref. körlelkész lakás és iskola építése	15.— »	
26. Récesei ev. ref. tanító	50.— »	
27. Segesvári ev. ref. pap	100.— »	
28. Szász-régeni ev. ref. iskola építésre	30.— »	
29. » -ujfalusi » » » »	10.— »	
30. Szent-margitai ev. » » » »	15.— »	
31. Szindi unit. tanító	150.— »	
32. Topánfalvi róm. kath. körlelkészet	100.— »	
33. Uzdí-Szt.-Péteri ev. ref. »	100.— »	
		2760.— frt

b) Rendkívüli járadékok.

1. Abosfalvi róm. kath. tanító	50.— frt	
2. Szász-sebesi » » körlelkészet	100.— »	
3. Szindi unit. tanítónak	18.75 »	
		168.75 frt

Átvitel

22990.75 frt

Áthozat

31408.69 frt

b) *Rendkívüli járadékok.*

1. Ördögkúti Emke-Kormos óvó dajkának	15.— frt	
2. Segesvári Emke-óvó számára hiány fedezetül	140.— »	155.— frt

V. **Menedékhelyek.**

(Rendes járadékok.)

1. Borbándi gyermekmenhelyre	50.— frt	
2. Hunyadvármegyei gyermek menhelyekre	300.— »	350.— »

VI. **Tanintézetek támogatására.**

Rendes járadékok.

1. Algyógyi munkatanitónő	100.— frt	
2. Brassói alsóbb kereskedelmi iskola	200.— »	
3. Dévai áll. reáltanoda tápintézete	150.— »	
4. Hosdátai munkatanitónő	50.— »	
5. Nagy-rápolti munkatanitónő	100.— »	600.— frt

VII. **Jutalmak és egyszersmindenkorra szóló segélyek.**

a) *Rendszeres járadékok.*

1. Kolozsmonostori róm. kath. népiskola tanuló gyermekeknek	100.— frt	
2. Néhai Veress Ferencz honvéd tűzmester-alap kamata	29.25 »	129.25 frt

b) *Rendkívüli járadékok.*

1. Alpestesi ev. ref. papnak (Piski és Kis-Barcásáért)	50.— frt	
2. Beresztelki községi óvó kibővítésére	150.— »	
3. Csomafáji ev. ref. iskola	300.— »	
4. Csulak Lajos segesvári tanitónak	25.— »	
5. Gyergyó-bélbori róm. kath. lelkésznek	50.— »	
6. Kis-kapusi gyermekmenedékhely	50.— »	
7. Magyarországi könyvnyomdászok és betű-szedők egylete nagy-szebeni szakosztályának	100.— »	
8. Mihály Gábor beszterezzei tanitónak	25.— »	
9. Nagy-iklódi izr. iskolának	50.— »	
10. Nagy-moóni ref. iskola felszerelésére	50.— »	
11. Nagy-Szebeni kir. áll. népiskolák szegénysorsu tanulóinak	100.— »	
12. Orbán Balázs br. emlékére	100.— »	
13. Szathmáry György siremlékére	100.— »	
14. Szilágyi Etelka abrudbányai tanitónőnek	25.— »	
15. Vajda-hunyadi Emke-óvó fedezetlen összege	472.07 »	1647.07 frt

VIII. **Iskolákra és jutalom külső bevételek után.**

a) *Rendszeres járadékok.*

1. Balázsfalvi Emke-tanítónő fizetése a vallás- és közokt. m. kir. Minisztertől	400.— frt	
Balázsfalvi Emke-iskola járadéka a kereskedelemügyi m. kir. Minisztertől 1898. évre	150.— »	
2. Csik-gyimesbükk-rakottyási Emke-tanító fizetés-többlete	100.— »	
3. Gyertyánffy-Eötvös alapok %/o-a az 1898. évre	100.— »	
4. Kis-sebesi Emke-tanító fizetés-többlete	100.— »	
5. Magyar-nagy-zsombori Emke-iskolának ref. egyháztól	104.24 »	954.24 frt

Átvitel

35244.25 frt

	Áthozat	35244.25 frt
b) <i>Rendkívüli járadékok.</i>		
1. Balázsfalvi Emke-iskola járadéka a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől az 1897. évről	150.— frt	
2. Gyertyánffy-Eötvös alapok %-a az 1897. évről	100.— »	250.— frt
IX. Önálló alkotásokra (befektetések.)		
(Rendkívüli járadékok.)		
1. Kis-sebesi Emke-iskola építésére	5000.— frt	
2. Aranykúti „ „ „	5000.— »	
3. Vámos-udvarhelyi Emke-iskola építésére	3000.— »	13000.— frt
X. Népkönyvtárakra a f. évben (rendes)		1000.— frt
XI. Daloskörök és olvasókörökre a f. évben (rendkívüli)		500.— frt
XII. Dr. Jancsó Benedek történeti forrás munkájának II-ik kiadása (rendkívüli)		1100.— frt
XIII. Néhai Kovács Sándor alaphól ipari ösztöndíjakra és székely-csángó segélyekre.		
a) <i>Rendszeres járadékok.</i>		
1. Brassói m. kir. áll. fa- és kőipari szakiskolának	100.— frt	
2. Szászvárosi ev. ref. Kun-collégiumnak	180.— »	
3. Székely-udvarhelyi áll. kő- és agyagipari szakiskolának	140.— »	
4. Négy algyógyi növendékért f. év október-december hóra havi 36 frtjával	108.— »	528.— frt
b) <i>Rendkívüli járadékok.</i>		
1. Háromszékvármegyei fiú-árva és szeretetháznak	200.— frt	
2. Szászvárosi József müncheni szobrász-növendéknek	150.— »	
3. Ungváriné-Kiss Mária-féle szőnyeg-szövő szakiskolának	300.— »	650.— frt
XIV. Néhai Kovács Sándor-alap növelésére $\frac{1}{4}\%$ tőkésítés (rendes)		734.92 »
XV. Rendelkezési alap % jövedelméből „Gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány“ növelésére II-ik részlet (rendes)		500.— »
XVI. „Gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány“ meglevő 500 frt alap f. évi 5%-a (rendes)		25.— »
XVII. Könyöradományokra (rendes)		100.— »
XVIII. Fiókválasztmányok 25%-a helyreállítására (rendes)		1000.— »
XIX. Egyesületi bérház tartalék-alapjára és költségére »		1911.80 »
XX. „ „ „ alapja után 5% tőkésítés »		405.22 »
XXI. E. M. K. E.-lobogó és kellékek leírására 10% »		230.03 »
XXII. Szászvárosi Emke-épület költségei		300.— »
XXIII. Igazgató-választmány határozata alapján tett intézkedésekre, tűz- és nyugdíjbiztosítási illetékekre (rendes)		250.— »
XXIV. Ezeréves ünnep utólagos kiadása (rendkívüli)		200.— »
XXV. E. M. K. E.-nagyjai arcképeinek megfestéséért (Gróf Bethlen Gábor és Horváth Gyula) (rendkívüli)		300.— »
XXVI. Néhai Orbán Balázs báró-féle hagyaték ügyvédi költségei (rendkívüli)		251.11 »
XXVII. T. alelnök-főtítkár rendszeresített járandósága (rendes)		2000.— »
XXVIII. Kezelő tisztii rendes fizetések (rendes)		2381.65 »
XXIX. Vidéki és központi tagdíjbehajtás személyi kiadásai (rendkívüli)		700.— »
XXX. Irodai helyiség és lakbér-illetmények (rendes)		1162.50 »
XXXI. Iroda fűtés, világítás és apróbb kiadásokra (rendes)		200.— »
XXXII. „E. M. K. E. Értesítő“ kiadására, pénztári és irodai nyomtatványok (rendes)		550.— »
XXXIII. Papirkereskedői anyagok és könyvkötői munkák (rendes)		150.— »
	Átvitel	65624.48 frt

	Áthozat	65624.48 frt
XXXIV. Posta, portó, telefon és cheque (rendes)		250.— frt
XXXV. Szolga fizetése, lakbére és ruhailletmény (rendes)		435.— >
XXXVI. »Néhai Kovács Sándor mérnök, Nagy-Enyed« alapítvány 5%-os kamatja $\frac{3}{4}$ -ed részéből rendelkezésre áll (rendkívüli)		1026.74 >
XXXVII. Magyar nők Emke-lobogó-alap 5%-ából rendelkezésre áll (rendkívüli)		294.88 >
XXXVIII. Ujabb segélyekre, egyesület igazgatására a tőkekamat jövedelemből év végéig rendelkezésre marad (rendkívüli)		490.30 >
	Összesen	68121.40 frt

g) Számvizsgálók jelentése.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Alólirottak az E. M. K. E. mult, 1897. évi december 31-ről szóló zárszámadásait és vagyonomérlegét az elénkbe terjesztett kimutatások szerint megvizsgálván, annak egyes tételeit a könyvekkel, a felmutatott adatokkal, értékekkel és pénztári készlettel összehasonlítván, miként a zárszámadásokon és vagyonomérlegen igazoltuk, úgy e tiszteletteljes jelentésünkben is készséggel elismerjük, hogy mindezeket összhangzóknak, igazsághűnek és a könyvvezetés szabályai-val megegyezőknak találtuk.

Annak elbírálásánál, hogy az egyesület kamat és más czimeken befolyt bevételeiből, melyek fordítandók a rendszeresített kiadásokra és ujabban megszavazott segélyekre, s melyek tőkésítendőek okvetlenül: a könyvvezetőség számára az igazgató választmány ide /: csatolt utasítása szolgált zsinórmértékül és alólirottak is csak ez utasítást tartották szem előtt, elfogadva az elnökség azon kijelentését, hogy a közgyűlés évről-évre és ismételten kimondotta, mikép csak a tőkekamat jövedelem használható fel, ellenben mindennemű egyéb folyó-bevétel tőkésítendő.

Mindezek alapján a mélyen tisztelt Közgyűlésnek a felmentvény megadását javasolván vagyunk

Kolozsvárt, 1898. márczius 10-én

alázatos szolgálai:

Gyárfás Benedek,

Sárkány Lajos dr.,

az 1897. november 14-éu tartott közgyűlésből kiküldött számvizsgálók.

Utasítás.

Sz. 135 -- 898.

A folyó évi február hó 12-iki választmányi gyűlés elé terjesztett kimutatás alapján a kamat-jövedelem felhasználására és a tőkésítésre nézve a közgyűlés fennálló határozata értelmében utasítjuk Beregszászy László könyvvezetőt, hogy az 1897. december 31-iki zárlat elkészítésénél a következőképen járjon el:

I. Az algyógyi m. kir. áll. gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola, Emke-alapítás, alapítványi birtok 1897. évi (19913 frt) jövedelme és kiadása kiténtetendő.

II. Az örökös és alapító-tagsági díjak, mint törzsvagyon a tőke-alaphoz csatolandók.

III. A rendes és pártoló tagok után befolyt tagsági díjakat, vegyes adományokat és persely-gyűjtést, a tőzsdei értékpapírok nyereségét, a millenaris kiállításra eladott tárgy és a kisorsolt magán értékpapírok beváltása összegét, a néhai Reményik Zsigmond és néhai özv. Tappenburg Károlyné hagyatékainak utólagos bevételét, a bárczakönyvek szelvény-jövedelmét és végül az 1896. évről megmaradt kamat-maradványt az 1897. november hó 14-én tartott XII-ik rendes közgyűlés 3. jk. számú határozata alapján a létesítendő 25000 frtos »I. Ferencz József Ó Felsége népiskolai alapítvány« czimen tőkésítse.

IV. A takarékpénztári és alapítványi kamatokból, az 1897. évben már befolyt és az 1897. év december 31-ig esedékké vált értékpapir-szelvényekből, a magán-kötvény kamatokból, az E. M. K. E.-(üzletvezetőségi) bérház és a szászvárosi Emke-épület házbérösszegéből, a néhai özv. Tappenburg Károlyné és néhai Orbán

Balázs báró-féle ingatlanok jövedelméből, a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak nép- és vándorkönyvtárak szervezésére kiutalt adományából és az átmenetileg bevételezett folyó segélyekből az 1897. évi szabályszerű segélyeket, kezelési kiadásokat és az egyesület érdekében közgyűlési és igazgatóválasztmányi határozatok alapján folyósított egyéb kiadásokat, valamint a felszerelések 10% kopás díját (244 frt 47 kr) vonja le.

V. Csatolja továbbá a néhai Kovács Sándor alaphoz annak 1897. évi 5%-os kamatja $\frac{1}{4}$ -ed részét: 725 frt 84 krt, a magyar nők rendelkezési alapjának 1897. évi 780 frt 85 kr 5%-os kamatjából az igazgatóválasztmány 1897. június 30-án tartott ülése határozata szerint a létesítendő 10000 frtos »Gróf Bethlen Gábor emlék-alapítvány« első részletéhez 500 frtot és a megmaradt 280 frt 85 krt írja a lobogó-(rendelkezési) alaphoz, az Emke-(üzletv.) épület költség és adó-alapjához csatolja az 1897. évi kamat és jövedelemből fennmaradt összeget: 1220 frt 02 krt.

VI. Végül a kamat-jövedelemből egészítse ki a III-ik pontban körülírt »I. Ferencz József Ó Felsége népiskolai alapítvány« 25000 frtos összegét, oly módon, hogy az ott kitüntetett bevételi tételeknek 15594 frt 89 krt kitevő összegét a fennti 25000 frtból még hiányzó 9405 frt 11 krral növelje. Az ezek után fennmaradó 7194 frt 67 krt, mint maradványt tőkésítse.

Kolozsvárt, 1898. február 15-én.

Gróf Beldi Ákos,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtitkár.

Az új Alapszabály-tervezet.

Az új tervezet.

I. Az egyesület czime.

1. §. Az egyesület czime: »Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület.« Ez a czim egyuttal az egyesület pecsétjének is körirata.

A pecsét: Magyarország czimerébe foglalva a volt Erdély czimere.

II. Az egyesület székhelye és működési területe.

2. §. Az egyesület székhelye Kolozsvár. Hivatalos nyelve a magyar. Működési köre kiterjed: Alsófehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyék, Kolozsvár és Maros-Vásárhely önálló törvényhatóságú sz. kir. városok területére. Az egyesület azonban az országban bárhol gyűjthet tagokat, szervezhet választmányokat, köröket és fiókokat.

III. Az egyesület célja.

3. §. Az egyesület célja a hazafiság fejlesztése nemzeti irányu művelődés által.

IV. Eszközök a cél elérésére.

4. §. *A. Közművelődésiek:* Egyházak segélyezése, gyermek-menedékhelyek, óvók, nép-, ipari- és földmives iskolák, népkönyvtárak, olvasó- és dalos-körök létesítése és segélyezése; hazafias iratok terjesztése; megfelelő irányban működő hazafias erőknek az egyesületbe bevonása és kölcsönös támogatása, általában magyar közművelődési érdekek előmozdítása.

Önálló népoktatási intézetek létesítése a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a nyilvánossági jog megszerzése céljából előzetesen bejelentendő.

5. §. *B. Közgazdaságiak:* Az egyesület céljának megfelelő közgazdasági intézmények támogatása és fejlesztése.

A 4. és 5. §§-ban felsorolt működés közelebbi meghatározását a Munkaterv és Ügyrend foglalja magában.

A régi Alapszabály.

Az egyesület czime:

1. §. Az egyesület czime: »Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület,« mely czim egyuttal az egyesület pecsétjének körirata is

A pecsét: a volt Erdély czimere Magyarország czimerébe foglalva.

Az egyesület székhelye Kolozsvár, hivatalos nyelve a magyar, működési köre kiterjed: Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhelymegyék, Kolozsvár és Maros Vásárhely sz. kir. önálló törvényhatóságú városok területére.

II. Az egyesület célja.

2. §. Az egyesület célja működési körében a hazafiságnak fejlesztése nemzeti irányu művelődés által.

III. Az egyesület eszközei.

A) Közművelődésiek:

3. §. Egyházak segélyezése, óvók, nép- és polgári iskolák segélyezése, esetleg létesítése; népkönyvtárak és olvasókörök alkotása; hazafias iratoknak magyar, német és román nyelveken való terjesztése; megfelelő irányban működő hazafias erőknek az egyesületbe bevonása vagy legalább is a kölcsönös támogatás kapcsolatába hozatala s mindazon törvény által megengedett intézkedések, melyek a 2. §-ban jelzett cél előmozdítására szolgálnak. Az óvók, nép- és polgári iskolák létesítései a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz előzetesen betérjesztendők.

B) Közvagyonosodásiak:

Központi és vidéki pénzügyintézetek és közgazdasági (iparfejlesztő, fogyasztó s ilyennemű) egyletek alakítása és gyámolítása. A központi és vidéki pénzügyintézetek és közgazdasági egyletek részére annak idején külön-külön alapszabályok készítenődök, a melyek jóváhagyás végett az illetékes helyen bemutatandók.

V. Az egyesület vagyoni forrásai.

6. §. Az egyesület vagyoni forrásai: *a)* az örökös és alapító tagok alapítványai, melyek csonkítatlan törzsvagyon gyanánt kezelendők, s csak kamataik fordíthatók az egyesület céljaira; *b)* rendes tagok díjai; *c)* adományok és hagyományok, melyek 200 koronán felül a törzsvagyonhoz esatolandók; *d)* gyűjtések, jótékonycélú előadások és engedélyezett sorsjátékok bevételei; *e)* kamatok, járadékok; *f)* más bevételek. A *b.*, *c.*, *d.*, és *f.* pont alatti bevételek esetleges tőkésítése iránt a közgyűlés határoz.

VI. Az egyesület tagjai.

7. §. Az egyesület tagja lehet: a magyar korona területén törvényesen létező minden testület és minden magyar állampolgár, férfi és nő. A tagok felvételét az igazgató választmány eszközli. Sem a felvétel, sem az elutasítás nem indokolandó. Külföldiek csak a m. kir. belügyminiszter engedélyével lehetnek tagok.

8. §. Az egyesület tagjai részletesen meghatározva a következők:

- a)* Tiszteletbeli tag, a kit a közgyűlés az egyesület körül szerzett érdemeiért választásával kitüntet.
- b)* Örökös tag, az a jogi személy vagy testület, mely legalább 1000 korona alapítványt tesz;
- c)* Alapító tag, a ki legalább 200 korona alapítványt tesz;
- d)* Rendes tag, a ki aláírásával tíz évre, évenként legalább 4 korona fizetésére kötelezi magát.

Az erdélyrészi néptanítók, tanítónők és óvónők tagsági díj nélkül is lehetnek rendes tagok, ha ez iránti kérelmeknek a választmány helyet adott.

VII. A tagok jogai.

9. §. A tiszteletbeli, örökös, alapító és rendes tagok a közgyűlésen tanácskozó, indítványozó és szavazó joggal bírnak, választók és választhatók. Egyesek jogait csak személyesen, az örökös tagok meghatalmazott képviselő által gyakorolhatják. Meghatal-

IV. Az egyesület vagyoni forrásai.

4. §. A cél anyagi eszközeül szolgálnak: *a)* az örökös és alapító tagok alapítványai; *b)* a rendes, pártoló és gyámolító tagok díjai; *c)* önkéntes adományok és hagyományok; *d)* gyűjtések; *e)* jótékonycélú előadások és engedélyezett sorsjátékok bevételei; *f)* az alapítandó pénzüzetek alapszabályaiban az egyesület javára kitűzött járulékok.

V. Az egyesület tagjai.

5. §. Az egyesület tagja lehet: a magyar korona területén törvényesen fenálló minden testület s a magyar állam kötelékébe tartozó minden férfi és nő, ha felvételüket az igazgató választmány egyenesen meg nem tagadja. Sem a felvétel, sem az elutasítás nem indokolandó. Külföldiek tagokká csak a belügyminisztérium engedélye alapján lehetnek.

Az erdélyrészi néptanítók tagsági díj nélkül is lehetnek rendes tagok.

Az egyesület tagjai.

a) Tiszteletbeli tag, a kit a közgyűlés az egyesület körül szerzett érdemeiért választásával kitüntet.

b) Örökös tag mindazon jogi személy vagy testület, mely legalább 500 frt alapítványt tesz s ez alapítványt öt év alatt lefizeti.

c) Alapító tag, ki alapítványként egyszer s mindenkorra 100 forintot készpénzben, óvadékképes értékpapirban vagy kötvényben befizet. A befizetés legkésőbb 5 év alatt történik; addig évi 5% kamat fizetendő. E tagsági jog életfogytig tart. Az alapítványok csonkítatlanul törzsvagyon gyanánt kezeltetnek s csak kamatait fordíthatni az egyesület céljaira.

d) Rendes tag, ki magát a taggyűjtő iven aláírásával 6 évre évenként legalább 2-2 forint fizetésére kötelezi, vagy a ki ugyanezen időre egyszerre 10 forinttal megváltja e kötelezettségét.

e) Pártoló tag, ki aláírással legalább 3 évre évenkénti 1-1 forint fizetésére kötelezi magát. A *d)* és *e)* alatti befizetés fél-évi részletekben előre történik.

f) Gyámolító tag mindenki, a ki az egyesület javára elismervény mellett legalább is 10 krt ad.

VI. Tagok jogai és kötelességei.

6. §. A tiszteletbeli, örökös, alapító és rendes tagok tanácskozás, indítványozás és választás jogával bírnak a közgyűléseken. Testületek, társulatok, jogait egy meghatalmazott képviselő által gyakorol-

mazott csak egyesületi tag lehet és csak egy megbírást fogadhat el.

Az összes tagok élvezik az egyesület által nyújtandó kedvezményeket. Hátralékos tag jogot nem gyakorolhat. Hátralékos az, ki az előző naptári évben esedékessé vált fizetési kötelezettségének az év végéig eleget nem tett.

VIII. A tagok kötelességei.

10. §. Az egyesület tagjai belépésök által elfogadják az egyesület alapszabályait és az ennek keretében alkotott szabályzatokat s kötelezik magukat ezeknek megtartására. A szabályzatok nem tudásával senki magát nem mentheti.

Kötelesek az alapítványi és tagsági díjak pontos fizetésére s nem fizetés esetén alávetik magukat az egyesület által választott bármely kir. járásbíró, mint sommás bíróság, illetve községi bíróság illetékességének.

Az alapítványok készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a fölvétel után azonnal befizetendők, de az igazgató-választmány engedélyével — határidő vesztés terhe alatt — öt éven belől évi egyenlő részletekben is törleszthetők. Ebben az esetben a hátralékos részletek után 5% késedelmi kamat fizetendő.

11. §. A rendes tagsági díj fizetésének kötelezettsége mindig azon év január 1-től kezdődik, melytől az illető magát tagnak kötelezte.

A rendes tagsági díjak felszólítás nélkül évente előre fizetendők. A díjfizetési kötelezettség egyszerre is megváltható a belépéskor előre lefizetett 32 koronával. A rendes tagok díjai minden év január 1-én esedékesek.

12. §. Valamely tag elhalálása esetén a hátralékban maradt alapítványi összeg vagy az esedékessé vált tagsági díjak és járulékaik az örökösöket terhelik.

IX. A tagsági jog tartama.

13. §. A tagsági jog megszűnik:

a) örökös tagnál a jogi személy vagy testület megszűnésével;

b) alapító és rendes tagoknál elhalálásukkal;

c) rendes tagokra nézve még a kötelezettség utolsó évének lejártával is, ha az illető tag a lejárattal előtt benmaradását írásban bejelenti, újabb felvétel nem szükséges.

Az igazgató-választmány kizárhatja az egyesületből a cél ártalmára levő tagokat. A kizárás iránti határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt felelkezni lehet a közgyűléshez.

X. Az egyesület szervezete.

14. §. Az egyesület ügyeit intézik: a) a közgyűlés; b) az igazgató-választmány és szakosztályai; c) az igazgató tanács (directorium); d) a központi tisztikar; e) a megyei és városi választmányok, körök és fiókok; f) az egyesületi intézmények gondnokságai és felügyelő-bizottságai.

hatják. Az összes tagok élvezik az egyesület által nyújtandó kedvezményeket.

7. §. Minden tag köteles a közgyűlés illetve választmány által hozott határozatok hű megtartására, egyleti tagok gyűjtésére; magánjogi kötelezéssel elfogadja az egyesület alapszabályait s a tagsági díj nem fizetése esetére a késedelmi kamatok megtérítésével együtt alávetette magát bármely járás, illetőleg községi bíróság illetőségének. Rendes tag elhalásakor az évi mulasztást netaláni más hátralékokkal együtt örökösei fizetik.

VII. A tagsági jog megszűnése.

8. §. Megszűnik a tagsági jog a) halállal, b) a kötelezettség utolsó évének lejártával, ha az illető tag kilépését legalább egy félévvel előbb írásban bejelentette. Ellenkező esetben a tagsági kötelezettség egy további, előbb elvállalt kötelezettségnek megfelelő új ciklusra megújítottnak tekintetik. Az igazgató-választmány jogosult oly tagokat mindig kizárni, kik a cél ártalmára vannak. Kizártak a közgyűléshez felelkezhetnek.

VIII. Az egyesület szervezete.

9. §. Az egyesület ügyeit intézik: a) közgyűlés; b) az igazgató-választmány; c) a tisztikar; d) a vidéki választmányok.

XI. A közgyűlés

15. § Rendes közgyűlést tart az egyesület évenként a székhelyen vagy az egyes vidéki választmányok, körök és fiókok területén. Az időt az igazgató-választmány, a helyet, esetleg meghívás következtében — a megelőző közgyűlés határozza meg. Rendkívüli közgyűlés az igazgató-választmány határozatára 15 napi hirdetés s a napirend közlése mellett csak Kolozsvárt tartható.

Az igazgató-választmány köteles a rendkívüli közgyűlést összehívni 30 egyesületi tagnak a tárgy előterjesztésével írásban beadott indokolt kívánatára is.

A közgyűlés nyilvános; husz tag kívánatára zárt ülésre alakulhat.

Érvényes határozat hozatalára a tisztviselőknél kívül legalább 50 egyesületi tagnak jelenléte szükséges; ha annyi nincs jelen, ugyanazon tárgysorozat közzétételével s eme körülmény felemlítésével szabályszerűen összehívott második közgyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.

A megjelentek tagsági jogosultsága a tagok minősége szerint elkülönítetten vezetett betűsoros névkönyvvel ellenőrzendő.

Határozat hozatalára a megjelent tagok általános, az Alapszabályok módosítására azoknak kétharmad szavazat-többsége érvényes.

16. §. A közgyűlés tárgyai:

a) Elnöki megnyitó.

b) A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése.

c) Az igazgató-választmány — a vidéki választmányok működésére is kiterjedő — évi jelentésének és indítványainak, nemkülönben az igazgató-választmány határozatai ellen netán beadott felebbezéseknek előterjesztése és elintézése.

d) Az igazgató-választmány előterjesztése a megelőző évi zárszámadásra, pénztári- és vagyoni állapotra vonatkozó számvizsgáló-bizottsági jelentésről; a felmentvények megadása; továbbá a költségvetés megállapítása.

e) Az egyesület tisztviselőinek, tiszteletbeli tisztviselőinek és tiszteletbeli tagjainak, igazgató-választmányának és a háromtagú számvizsgáló bizottságnak megválasztása, a hivatali állások szervezésének és a hivatalnokok javadalmazásának helybenhagyása.

A választás közfelkiáltással, vagy 10 tag kívánatára titkos szavazással és a tisztviselőkre nézve általános, a választmány tagjaira nézve pedig viszonylagos szótöbbséggel történik.

A tisztikar tagjai a közgyűlés által 6 évre választatnak, de jogában áll a közgyűlésnek egyes tisztviselőket szerződéses viszonyban állandósítani is. A tisztviselőknél a közgyűlés az igazgató-választmány előterjesztésére tiszteletdíjat, fizetést, javadalmazást és nyugdíjat állapíthat meg.

f) Tagok önálló indítványai, melyek az igazgató-választmányhoz a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban benyújtottak.

g) Az egyesületi Alapszabályok általános Munkaterv, Ügyrend és más szükséges szabályzatok és utasítások megállapítása, vagy módosítása fölött határozat hozatal.

Egyes tagoknak a tárgysorozatban kitűzött önálló indítványait a közgyűlés újabb tárgyalás, esetleg érdemleges intézkedés végett az igazgató-választmányhoz utasíthatja.

IX. A közgyűlés.

10. §. Rendes közgyűlés évenként valamelyik tavaszi hónapban, sorban az egyes vidéki választmányok székhelyén tartatik. Az időt az igazgató-választmány, a helyet — esetleg meghívás következtében — a megelőző közgyűlés határozza meg. Rendkívüli közgyűlést az igazgató-választmány határozatára 15 napi hirdetés s a napirend közlése mellett csak Kolozsvárt tarthatni. A közgyűlésen, mely szükség esetén zártgyűléssé alakulhat, szólás és szavazás jogával a tiszteleti, örökös, alapító és rendes tagok birnak s más nyelven, mint az egyesületén felszólalni nem szabad. Érvényes határozat hozatalára legalább is 30 tagnak jelenléte szükséges; ha ennyi tag nincs jelen, ugyanazon tárgysorozat kitételével a szabályszerűen összehívott második közgyűlés a jelenlevők számára való tekintet nélkül határoz. Minden tagnak csak egy szavazata van.

A közgyűlés tárgyai:

11. §. a) A tisztikar és az igazgató-választmány jelentései és indítványai; b) az évi költségvetés megállapítására és a megelőző évi zárszámadásra vonatkozó számvizsgáló jelentések meghallgatása, elfogadása és a felmentvény megadása, esetleg megtagadása; c) határozathozatal a vidéki választmányok jelentései fölött; d) az egyesület tisztviselőinek, a két tagból álló számvizsgáló bizottságnak megválasztása; e) egyesek önálló indítványai, melyek az igazgató-választmányhoz a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban benyújtandók; f) az ügykezelési szabályok megállapítása s az alapszabályok megváltoztatása, módosítása, esetleg az egyesület felosztása fölötti határozathozatal; g) a jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak kiküldése.

XII. Az igazgató-választmány.

17. §. Az igazgató-választmány tagjai:

a) A központi tisztviselők; b) a közgyűlés által a rendes tagok sorából 3 évre beválasztott 32 tag; c) a tiszteletbeli és alapító tagok, és az örökös tagok képviselői.

18. §. Az igazgató-választmány minden hónapban az Ügyrendben meghatározandó napon ülést tart; a szükséghez képest külön meghívás alapján bármikor. A választmányi ülés a központi tisztikar tagjain kívül 6 taggal határozatképes. Valamely tag kizáratásához azonban a tisztviselőknél kívül legalább 30 tag jelenléte szükséges s a határozathozatal titkos szavazással $\frac{2}{3}$ -ad szótöbbséggel történik.

19. §. Az igazgató-választmány feladata:

Egyik közgyűléstől a másikig mindamaz ügyek elintézése, a melyeket az alapszabályok nem utalnak egyenesen a közgyűléshez; különösen pedig:

1-ször. Felveszi és kizárja a tagokat.

2-ször. A tisztviselők javadalmazása iránt a közgyűléshez javaslatot tesz; a hivatalnokokat alkalmazza és javadalmazásukat megállapítja.

3-szor. A tisztviselők feletti felügyeletet és ellenőrzést gyakorolja.

4-szer. Felügyel a pénztárkezelésre, intézkedik személyi és vagyoni felelősséggel az egyesületi vagyion biztos és gyümölcsöző kezelése és elhelyezése iránt, s időnként pénztárvizsgálatot foganatosít.

5-ször. A közgyűlés határozatait végrehajtja.

6-szor. A segélyek és jutalmazások iránt intézkedik; a költségvetés keretén belül utalványokat eszközöl.

7-szer. Szervezi a vidéki választmányokat, köröket és fiókokat; ezek felett felügyeletet gyakorol, működésüket kiküldöttje által megvizsgálhatja, jelentéseiket elintézi s szükség esetén a közgyűlés elé terjeszti.

8-szor. Egyesek önálló és az ülés előtt legalább 24 órával beterjesztett indítványai felett intézkedik.

9-szer. Alapszabályokat, általános Munkatervet, Ügyrendet és más szükséges szabályzatokat és utasításokat készít s azokat a közgyűléshez jóváhagyás végett beterjeszti. A közgyűlés által megállapított általános Munkaterv szellemében részletes Munkatervet állapít meg.

10-szer. Megválasztja az igazgató-tanács 3 tagját, s a fontosabb ügyek előkészítésére szakbizottságokat alakít, melyek minden évben újra választandók. Ugyanazok a tagok újból választhatók.

11-szer. Az évi jelentéseket a saját indítványai kíséretében a közgyűlés elé terjeszti.

12-szer. Gondoskodik, hogy az évi számadást és vagyonmérleget a kellő időben a közgyűlés által választott számvizsgáló-bizottság rendelkezésére bocsássa, s a költség-előirányzatot elkészíti és a közgyűlés elé terjeszti.

Az igazgató-választmány jegyzőkönyveit az elnök és jegyző írják alá.

Az igazgató-választmány ülései nyilvánosak, az elnöknek azonban joga van zárt ülést rendelni el; mire tíz tag kívánatára köteles is.

X. Az igazgató-választmány.

12. §. Az igazgató-választmány tagjai: a) az egyesület tisztviselői; b) közgyűlésileg mindig 1 évre beválasztott 32 rendes tag; c) a tiszteletbeli, örökös és alapító tagok.

13. §. Az igazgató-választmány minden hónapban az ügyrendben meghatározandó napon ülést tart, a szükséghez képest külön meghívók alapján bármikor. Az ülés 6 rendes taggal határozatképes; valamely tag kizáratásához azonban a választmányi tagok $\frac{2}{3}$ -ának jelenléte szükségeseltetik.

14. §. Az igazgató választmány feladata: a) az évi számadás előzetes megvizsgálása; b) az évi költségvetés elkészítése; c) évi jelentések kidolgozása és saját indítványainak a közgyűlés elé terjesztése; d) jutalmazás és segélyezés iránt javaslatétel; e) vidéki választmányok jelentéseinek és egyesek indítványainak tárgyalása s a közgyűlés elé terjesztése; f) tagok felvétele és kizárása; g) a közgyűlés határozatainak végrehajtása; h) a folyó ügyek elintézése; i) mindazon ügyek, melyeket az alapszabályok nem utalnak kizárólag a közgyűléshez. Az igazgató-választmány tölti be helyettesítés által az időközben megürült tisztségeket a legközelebbi közgyűlésig, feldolgozza az adatokat, utalványozásokat eszközöl, szervezi a vidéki hálózatot s az érdeklődést az egyesület iránt fönntartja. Egyszermind arra törekszik, hogy e szabályzatban lefektetett közgazdasági célokhoz képest, pénzügyi életrejelését előmozdítsa s azoknak a szabályzat szellemében teremtett alapokon való működését elősegítse. Az egyesület szervezetére, ügyeinek kezelésére s legkivált a választmányoknak az egyesülethez való viszonyára ügykezelési szabályokat állapít meg. A választmány jegyzőkönyvei a választmányi ülésekben hitelesítettnek.

XIII. Az igazgató-tanács.

20. §. A folyó ügyeknek választmányi üléstől választmányi ülésig elintézésére és a választmány határozatai végrehajtására az igazgató-választmány igazgató-tanácsot alakít. Az igazgató-tanács rendkívüli esetekben, a választmány utólagos jóváhagyásának fentartásával, a választmány elé utalt ügyekben is intézkedhetik. Tagjai: a központi tisztikar és minden közgyűlési év elején a választmány által a maga kebeléből megválasztott és újraválasztható öt tag. Az igazgató-tanács elnöke az egyesület elnöke, vagy helyettese, előadója a titkár vagy a szakelőadó, jegyzője a soros jegyző, a ki jegyzésre a legközelebbi választmányi ülésen következik. Az elnökség mindenik tagjának távollétében korelnök elnököl. Az igazgató-tanács jegyzőkönyvét az ülés elnöke hitelesíti.

XIV. A központi tisztikar.

21. §. A központi tisztikart a közgyűlés választja, és tagjai: az egyesület elnöke, alelnökei, titkára, jegyzői, pénztárosa, ellenőre és jogtanácsosai.

Az elnök.

22. §. Az elnök vezeti a közgyűléseket, az igazgató-választmányi és igazgató-tanácsi üléseket. Nyilvános szavazásnál szavazategyenlőség esetén szavazatával dönt. Titkos szavazásnál azonban maga is titkos szavazatával részt vehet; ebben az esetben egyenlő szavazásnál az elnöki sorshúzás dönt.

Az elnök az egyesület minden ügyeire kiterjedő általános felügyeletet és ellenőrzést gyakorol. Képviseli az egyesületet bíróságok és hatóságok előtt és magánosok irányában.

Az elnök intézkedik a közgyűlés, valamint az igazgató-választmányi és igazgató-tanácsi ülések egybehevívása iránt. Az egyesület kiadványait, utalványait és más fontosabb iratait, a melyek aláírását magának fenn tartja, a titkárrel együtt aláírja; szükség esetén a választmány legközelebbi ülése jóváhagyásáig 500 korona erejéig maga is tehet utalványozást.

Véletlen pénztárvizsgálatokat foganatosít vagy rendel el s gyakorolja mindama jogokat és köteleességeket, melyeket az Alapszabályok s az ezen alapuló szabályzatok reá ruháznak.

23. §. Az alelnökök, kiknek számát az egyesület közgyűlésről közgyűlésre állapítja meg, és a kik közül egynek lehetőleg az egyesület székhelyén kell laknia, az elnököt akadályoztatása esetén helyettesítik. A helyettesítésről rövidebb időre maga az elnök, huzamosabb akadályoztatása esetén a választmány intézkedik.

A titkár.

24. §. A titkár intézi az egyesület ügyeit; előadó és az egyesületi intézmények felügyelője, ki mint ilyen tartozik időnként azokat, valamint a fiókválasztmányokat meglátogatni és ezeknek eredményéről az igazgató tanácsnak, illetve a választmánynak jelentést tenni; készíti a fontosabb fogalmazványokat és az évi jelentést; az egyesület fejlesztésére minden irányban javaslatokat készít; az egyesületi életről és a működésről a választmánynak havi jelentést tesz; szerkeszti a

XI. A tisztikar.

15. §. A tisztikart alkotják: az egyesület elnöke, alelnökei, titkára, jegyzői, pénztárnoka, ellenőrei s jogtanácsosa.

1. Az elnök vezeti a közgyűléseket és az igazgató-választmány üléseit; képviseli kifelé az egyesületet; teljesíti ideiglenesen az 50 frt erejéig terjedő utalványozásokat; a fontosabb írásbeli érintkezéseket, valamint a választmány határozatából kiadott s a jegyző által ellenjegyzett utalványozásokat aláírása mellett adja ki. Véletlen pénztárvizsgálatokat rendel el s gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon köteleességeket, melyeket az alap- és ügykezelési szabályok ráruháznak.

2. Az alelnökök — kiknek száma közgyűlésről közgyűlésre határozandó meg — helyettesítik az elnököt.

3. A titkár az elnökséggel egyetértőleg vezeti az egyesület minden teendőjét; ő az egyesületi iroda főnöke

16. §. A titkár és pénztárnok a közgyűlés által megállapítandó évi tiszteletdíjban részesülnek.

vatalos értesítőt; mindennemű szakosztálynak és bizottságnak hivatalból tagja; rendelkezésére áll az egyesületi iroda, melynek főnöke; az egyesület kiadványait az elnök ellenjegyzésével adja ki; kisebb és folyó ügyek előkészítésére önállóan is levelezhet.

A jegyzők.

25. §. A jegyzők, kiknek számát az egyesület közgyűlésről-közgyűlésre határozza meg, s a kik közül legalább kettőnek az egyesület székhelyén kell laknia, — készítik a közgyűlések, választmányi és igazgató-tanácsi ülések jegyzőkönyveit; hivatalból tagjai az összes szakosztályoknak és bizottságoknak, Működésük sorrendjét minden év elején az igazgató-választmány állapítja meg; akadályoztatásuk esetén a soros jegyző behívata végett az elnöknek kellő idővel előre jelentést tesznek. A helyben lakó jegyzők a választmány kijelölése szerinti sorrendben helyettesítik a titkárt.

A pénztáros.

26. §. A pénztáros az Ügyrend és Pénztárkezelési szabályok értelmében kezeli az egyesület vagyonát; az ellenőrrel egyetértőleg készíti az évi mérleget és a költségvetést; a pénztári osztály feje; átveszi a pénzküldeményeket; az egyesület vagyoni állapotáról a havi választmányi üléseknek, valamint a közgyűlésnek jelentést tesz; a vagyon gyümölcsöző kezelésére és elhelyezésére nézve javaslatot készít; a tagdíj behajtási és ily természetű ügyekben közvetlenül levelez; a különböző szakosztályoknak és bizottságoknak hivatalból tagja. Az egyesület székhelyéről eltávovása vagy egyébkénti akadályoztatása esetén az elnöknek jelentést tesz, a mikor az ellenőr helyettesíti.

Az ellenőr.

27. §. Az ellenőr, a pénztárossal együtt kezeli az egyesület vagyonát. Őrzi az egyesület vasszekrényei-
nek ellenzáros kulcsait. Elkészíti a pénztárossal az évi mérleget, költségvetést, valamint a vagyoni állapotról szóló havi kimutatásokat és azokat aláírja; tagja az igazgató-választmánynak és tanácsnak; joga van az összes szakosztályokban és bizottságokban résztvenni. Az ellenőr helyettesítéséről, ha pénztárosi szolgálatot teljesít, vagy akadályoztatása esetén az elnökség intézkedik.

A jogtanácsosok.

28. §. A jogtanácsosok az egyesület jogügyeinek intézői, számukat Kolozsvárt és a vidéken a szükséghez képest a közgyűlés állapítja meg.

XV. Hivatalnokok és állandóan alkalmazottak.

29. §. Az egyesület központi irodájában alkalmazott hivatalnokokat az igazgató-választmány veszi fel s javadalmazásukról az évi költségvetés keretén belül gondoskodik. A központi hivatalnokok a következők: iroda-vezető, pénztári-könyvelő, levéltáros (iktató), pénztári-levelező és irnokok.

30. §. Az irodavezető az egyesületi iroda vezetője és mint ilyen, az iroda mindennemű írásbeli teendőinek ellátásáért és kiadványozásáért közvetlenül fele-

4. A jegyzők vezetik az ülések jegyzőkönyvét; számuk a szükséghez képest határozatuk meg.

5. A pénztárnok az ellenőrrel közgyűlésileg megállapított szabályzat szerint kezeli az egyesület vagyonát.

6. A jogtanácsos az egyesület jogügyi közege.

lős; segítségére van mindenben a titkárnak; készíti a folyó- és kisebb ügyek fogalmazványait; a segédszemélyzettel rendben tartja a levéltárt, jegyzőkönyveket; a rendes hivatalos óra megtartására őrködik. Szükség esetén a szakosztályokban, mint jegyző működik.

31. §. A pénztári-könyvelő, levéltáros (iktató), pénztári levelező és irnokok teendőit a szolgálati utasítás írja elő.

32. §. A hivatalnokok- és alkalmazottakra nézve külön szolgálati szabályzat készítendő.

XVI. Ideiglenesen alkalmazottak, személyzet.

33. §. Az igazgató-választmánynak joga van a szükséghez képest ideiglenesen alkalmazottakat felvenni.

XVII. Szakosztályok és bizottságok.

34. §. Az igazgató-választmány minden közgyűlési év elején *szakosztályokat* vagy *szakbizottságokat* alakít. Ezek számát és munkakörét a tapasztalat és szükség szerint állapítja meg s feladatuk az igazgató-tanács, illetve választmány számára a hozzájuk áttett ügyekről javaslatot készíteni, esetleg önálló indítványokat is tenni. Szervezetük és működésük módját az Ügyrend állapítja meg. Elnököt, alelnököket, előadót és jegyzőt maguk választanak. Ekvözben külön bizottságok kiküldése az igazgató-választmánynak jogában áll.

XVIII. Vármegyei, városi választmányok, vidéki körök és fiókok.

35. §. Minden vármegye területén vármegyei, minden önálló törvényhatóság vagy rendezett tanácsu városban, hol legalább 20 rendes tag lakik, városi választmány alakul. E választmányok az Alapszabályok és a számukra külön készített Ügyrend keretében maguk állapítják meg munkakörüket, saját tisztikart, férfi vagy nő elnököt, esetleg mindkettőt, választanak.

36. §. A megyei választmányok — az önálló törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsu városok kivételével, — vezetik és ellenőrzik az illető megye területén levő összes vidéki körök működését.

A vármegyei választmányok feladata: tagok szerzése, gyűjtés eszközlése és a tagdíjak beszedése, segélyre vagy jutalomra ajánlás és saját forrásaikból segélyezés vagy jutalmazás; véleményadás a központi igazgató-választmány vagy az egyesületi elnök felkérésére oly ügyekben, melyek az egyesület működési körébe tartoznak, nemkülönben önálló javaslatok tétele; a központi határozatok végrehajtása; évenként a közgyűlés előtt egy hónappal jelentéstétel az igazgató-választmányhoz; a vidéki körök bevételeinek és kiadásainak ellenőrzése; a területükre vonatkozó javaslatok elbírálása s azoknak véleményes jelentéstétellel fölterjesztése az igazgató-választmányhoz, a vidéki köröknek a központtal egyetértőleg szervezése; a begyűlt pénzeknek minden hó 10-ig az egyesület pénztárába beküldése. A megyei és városi választmányok bevételeiből — az alapítványok és azok kamatainak kivételével — saját költségeikre és kiadásaira $\frac{1}{4}$ résznél többet nem fordíthatnak.

7. A vidéki választmányok elnökei az egyesület közegeivel leveleznek, javaslataikat és határozataikat az igazgató-választmányhoz terjesztik s az innen közölt átiratokat végrehajtják.

XII. Vidéki választmányok és körök.

17. §. Minden megye területén megyei, minden rendezett tanácsu vagy önálló törvényhatóságot képező városban, hol legalább 20 rendes tag lakik, külön városi választmány alakul.

E választmányok az alapszabályok és a közgyűlés által kijelölt keretben maguk állapítják meg munkakörüket, saját tisztikart, férfi vagy nő elnököt választanak. A megyei választmányok — a rendezett tanácsu és önálló törvényhatósági joggal bíró városok kivételével — vezetik és ellenőrzik az illető megye területén levő összes vidéki körök működését.

A megyei választmányok feladata: a segélyre vagy jutalomra ajánlás; véleményadás a központi igazgató-választmány vagy az egyleti elnök felkérésére oly ügyekben, melyek az egyesület működési körébe tartoznak; a központi határozatok végrehajtása; félévenként jelentéstétel az igazgató-választmányhoz; a vidéki körök által tett kiadások és bevételek ellenőrzése; a vidéki javaslatok elbírálása s azoknak véleményes jelentés melletti fölterjesztése a központi választmányhoz; a vidéki körök által tett kiadások és bevételek ellenőrzése; a vidéki javaslatok elbírálása s azoknak véleményes jelentés melletti fölterjesztése a központi választmányhoz; a vidéki körök szervezése és azok működésének vezetése; a vidéki körökből begyűlt pénzek összegyűjtése

37. §. Vidéki kör vagy fiók alakulhat minden városban, minden nagy és kis községben, avagy több községből alakult körben, járásban, hol legalább 20 tag állandóan lakik. A vidéki körök vagy fiókok is ügyeiket az általuk választott tisztikarral az Ügyrend alapján kezelik. Az egyesület számára tagokat, — közmulatságok, felolvasás és gyűjtés útján pénzt gyűjtenek. Felszedik a tagsági díjakat; a központ és a megyei választmány határozatait végrehajtják; a hozzájuk begyűlt pénzről és a nekik adott segélyezésről számadást vezetnek. Eljárásukról a megyei választmányhoz jelentést tesznek s tapasztalataikat a megyei választmány tudomására hozzák. A vidéki körök és fiókok, a mennyiben az egyesület központjával közvetlenül érintkeznek, a begyűlt pénzt minden hó végével az egyesület pénztárába, ellenkező esetben a vármegyei választmány pénztárához szolgáltatják be. A vidéki kör, vagy fiók, ha a központi választmány ugy határozza, a fenti keretben a központtal közvetlenül érintkezhetik. A megyei és városi választmányok, vidéki fiókok és körök egymással közvetlenül is érintkezhetnek.

XIX. Gondnokságok és felügyelőbizottságok.

38. §. Az egyesületi intézmények vezetésére és fejlesztésére valamint ügyeik intézésére a központi választmány a törvényben előirt gondnokságokat, felügyelő-bizottságokat vagy más szervezeteket alakít. Ezek egyetértésben az illető fiókválasztmányokkal, azok kal, vagy közvetlenül a központtal érintkezve végzik működésüket és teljesítik esetleg külön készített és a központ által jóváhagyott szabályok alapján hivatásukat. A központnak joga van ezekhez elnököt és gondnokot felkérni vagy kinevezni.

XX. Feloszlás és főfelügyelet

39. §. Ha az egyesület megszűnése idővel elkerülhetetlennek mutatkoznék, az egyesület feloszlik. A feloszlási határozat érvényességére a közgyűlésen az összes egyesületi tagok $\frac{2}{3}$ -ának kell jelen lenni s ezeknek $\frac{3}{4}$ -ed szótöbbsége szükséges. Ha a kívánt szám ismételt egybehívásra sem gyűlne össze, a harmadik közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül $\frac{3}{4}$ -ed szótöbbséggel határoz.

A feloszlás kimondása után, vagy ha a közgyűlés már szabályszerűen megtartható nem lenne: az egyesület magánvagyonát Kolozsvár városára száll oly feltétellel, hogy abból külön *alapítvány* alkotandó s kamatai az egyesület működési területén a 3. és 4. §§-ban megjelölt egyesületi célznak megfelelő jutalmazásokra fordítandók.

Ez az alapítvány a m. kir. kormány főfelügyelete mellett kezelendő.

Az egyesület működésének újra kezdése esetében az alaptőkét csonkítatlanul ismét visszaveszi s csak ha a működés megszüntetéstől 32 esztendő telt el, lesz az alap Kolozsvár városnak, — kizárólag az előbbi pontban felsorolt célra fordítható jogerejű tulajdonává.

és azoknak minden hó 10-ig az egyesület pénztárnokához felterjesztése. A megyei és városi választmányok bevételeiből saját költségeikre és kiadásaira $\frac{1}{4}$ rész-nél többet nem fordíthatnak.

18. §. Vidéki kör alakulhat minden városban, minden kis és nagy községben avagy több községből alakult körben, hol legalább 20 tag állandóan lakik.

A vidéki körök ügyeiket az általuk választandó tisztikarral a megyei választmány által alkotandó ügyrend által kezelik; az egyesület számára tagokat, közmulatságok, felolvasás és gyűjtés útján pénzt gyűjtenek; felszedik a tagsági díjakat; a közgyűlés és a megyei választmány határozatait végrehajtják; a hozzájuk begyűlt pénzek és a nekik adott segélyezésről számadást vezetnek, eljárásukról félévenként a megyei választmányhoz jelentést tesznek s időközben is tapasztalataikat a megyei választmány tudomására hozzák. A vidéki köröknél begyűlt pénzek minden hó végével a megyei választmány pénztárába beadandók.

XIII. Feloszlás és főfelügyelet.

19. §. Ha az egyesület megszűnése idővel elkerülhetetlennek mutatkoznék, a feloszlási határozat érvényességére az összes, közgyűlésen szavazattal bíró tagok $\frac{2}{3}$ -ának kell jelen lennie, midőn aztán $\frac{3}{4}$ szótöbbség szükségeltetik. Ha azonban a kívánt szám ismételt egybehívásra sem gyűlne össze, harmadszor a közgyűlés végérvényesen határoz.

Feltéve azonban, hogy a közgyűlés már szabályszerűen megtartható nem lenne, az egyesület magánvagyonát Kolozsvár városára oly feltétellel száll, hogy abból külön *alapítvány* alkotandó s kamatai az egyesület céljának megfelelő jutalmakra fordítandók. Az egyesület működésének netaláni újratekzdése esetében az alaptőkét ismét visszaveszi s csak ha a működés megszüntetéstől 32 esztendő telt el, lesz az alap Kolozsvár jogerejű tulajdonává.

40. §. Ha az egyesület vagy az igazgató-választmány az Alapszabályokban meghatározott célt, eljárást, hatáskört meg nem tartaná, vagy működése által az egyesület vagyoni érdekeit, vagy az állam érdekeit veszélyeztetné, a m. kir. kormány az egyesületnek, illetőleg az ig.-választmánynak a működését azonnal felfüggesztheti és az azt követő szabályos vizsgálat eredményéhez képest, az egyesületet, vagy az igazgató-választmányt végleg fel is oszlathatja, esetleg pedig az Alapszabályok legpontosabb megtartására, különben való feloszlás terhe alatt kötelezheti.

Mindazon esetleg hozandó közgyűlési határozatok, melyek az Alapszabályok megváltoztatását, az egyesület feloszlását s esetleg a vagyonnak hováfordítását czélozzák, foganatosítás előtt a m. kir. belügy-miniszterhez felterjesztendők.

20. §. Ha az egyesület, avagy az igazgató-választmány az alapszabályokban meghatározott célt, eljárást, hatáskört meg nem tartaná, vagy működése által az egyesület vagyoni érdekeit, esetleg az állam érdekeit veszélyeztetné, a m. kir. kormány az egyesületnek, illetőleg az igazgató-választmánynak a működését azonnal felfüggesztheti és az azt követő szabályos vizsgálat eredményéhez képest az egyesületet, vagy az igazgató-választmányt végleg fel is oszlathatja, esetleg pedig az alapszabályok legpontosabb megtartására, különben való feloszlás terhe alatt kötelezheti.

Mindazon esetleg hozandó közgyűlési határozatok, melyek az alapszabályok meghatározását, az egyesület feloszlását s ez esetben a vagyonnak hováfordítását czélozzák, foganatosítás előtt a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztendők.

Az Igazgató-választmány nevében :

Kolozsvárt, 1898. május hó 12-én.

Gróf Béli Ákos,
elnök.

Fekete Nagy Béla,
jegyző.

Jelentés és illetve indokolás az új Alapszabály-tervezethez.

A mult 1897. évi márczius hó 12 én tartott választmányi ülésben 8. jegyzőkönyvi szám alatt indítványozta Szász Domokos alapító tag az Alapszabályok revisióját és ezzel kapcsolatban több más ügyviteli és egyéb szabályzatok elkészítését. Indítványa elfogadtatván, ezen munkálat végzésére Szász Domokos, Fekete Gábor, Kornis Viktor gróf, Bornemisza Tivadar báró, Haller Rezső, Gyárfás Benedek, Bethlen Ödön gróf, Wass Béla gróf, Dörgő Albert, Groisz Gusztáv dr. és Gajzágó Manó tagokból egy 11 tagu bizottság küldetett ki.

A 11-es bizottság, a munkának egyes előadók közt felosztása és több együttes tanácskozás után, eljárását mult évi június 3-án befejezván, munkálatát egy jelentéssel kapcsolatban az igazgató-választmány elé terjesztette, illetve a választmány rendelkezésére bocsátotta. Kidolgoztak egy új Alapszabály-tervezetet, Ugyrendet, Szolgálati- és Fegyelmi szabályzatot.

Ezen dolgozatok haladéktalanul sokszorosítottván, már június 5-én 284. sz. alatt ismeretetés és hozzászólás végett megküldettek a fiókválasztmányoknak, alapító és választott választmányi tagoknak, nem különben a budapesti és kolozsvári napilapok és az erdélyrészi vidéki lapok szerkesztőségeinek.

Az igazgató-választmány június 12-iki ülésében azonban 7. jegyzőkönyvi szám alatt ki- mondatott, hogy tekintettel az idő rövidségére, melynélfogva sem a fiókok, sem pedig a tagok a javaslatokkal érdemlegesen még nem foglalkozhattak, ez a gyűlés a tárgyalásba még bele nem mehet; elhatározatott, ellenben hogy június 30-án délelőtt 10 órakerülön e tárgyan rendkívüli gyűlés tartassék, a miről mind az érdekeltek megfelelően értesítettek.

Jun. 25-én közbe jöven Bethlen Gábor gróf elnök váratlan halála, — a június 30-ára egybehívott rendkívüli választmányi gyűlés már csak a részvét kifejezésével foglalkozhatott, a szabály-javaslatok kitűzött tárgyalását ellenben ezuttal levette napirendről s a további intézkedésekkel a direktoriumot bizta meg.

A következő nyári szünidő épen elég volt, hogy a fiókok és tagok, sőt a sajtó is a javaslatokkal kellőképen foglalkozhassanak. A fiókok mindenfelé tényleg ismételt gyűléseket tartottak, a javaslatokat előadóknak kiosztották, miután többen már előzetesen szintén az elhalasztást kérték volt még sürgönyileg is.

Igy beérkezett őszig a Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Hunyad, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyosvármegyei, a Kolozsvár, Gyula-Fehérvár, Deés városi választmányok, a Királyhágón tulról a Debreczen városi és Hajdúvármegyei választmányok és végül a Kalotaszegi fiókkör véleménye; egyesek részéről írásban nyilatkoztak: *Bartha Miklós* alelnök, *Gáspár János* jegyző, *Reményi Antal* jogtanácsos, *Kóós Ferencz* és *Szterényi József* választmányi, *Dervarits Imre* és *Papp György* alapító tagok; dr. *Turnovszky Mór*, a Maros-Tordavármegyei és Maros-Vásárhely városi választmány titkára, külön véleményt adva be a fiók-választmány véleményének egy pontja ellen.

A vélemények közt vannak olyanok, a melyek az Alapszabályokon semmiféle változtatást nem akarnak, annak a nézetnek adván kifejezést, hogy a mivel az egyesületet meglehetőtt teremteni, azzal fenn is lehet tartani. Inkább az Ügyrend szükségét hangsúlyozták. Mások a legellentétebb véleményeknek és nézeteknek adnak kifejezést. Mindezek eredményét a directorium egybefoglalva, a szept. 12-én megtartott első rendes választmányi ülésben jelentette be, a mikor is 8. jegyzőkönyvi szám alatt a választmány kimondotta, hogy tekintettel az új elnökválasztás küszöbönlételére, a tárgyalást a közelgő közgyűlés utánra halasztja. Az elhalasztással a választmány időt akart nyerni arra is, hogy a beérkezett sok controvers és egymással ellentétben álló javaslatot egyfelől, másfelől a szabályzatokat is e véleményekkel kiegyeztesse. A 11-es bizottságnak eljárásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, ezzel működése befejeztetett.

Az 1897. november 14-én Kolozsvárt megtartott évi rendes közgyűlés, illetve az ezt megelőzőtt elértekezlet, 5. jegyzőkönyvi szám alatt tudomásul vette és jóváhagyta a választmány idevonatkozó intézkedéseit, melyről az Évi jelentés XII-ik oldalán tétetett jelentés.

Az új elnökség a közgyűlés után első kötelességének tartotta a szabályzatok ügyét foglalkozása tárgyává tenni, — s tanulmányozva a nagy irathalmazt, mely a kérdés körül beérkezett, a directorium febr. 5-én, 7-én és 10-én tartott teljes üléseiben, melyek folytatólag délelőtt és délután is késő estig tartottak, dolgozta fel, egyenként felolvastván az anyagot, s munkájáról az igazgató-választmány febr. 12-iki ülésében 23. jegyzőkönyvi sz. alatt számolt be, a mikor is elfogadtatott amaz álláspont, hogy először is az Alapszabályok revisiójával kell tisztába jönni, minek közgyűlési elfogadása és belügyminiszteri jóváhagyása után lehet csak szó a többi szabályzatok elkészítéséről, miután ezek az eltagadott és jóváhagyott Alapszabályokban kell hogy leljék gyökerüket.

A választmány jelzett ülése ismét kimondván az így benyújtott és egyeztetett Alapszabály-tervezet kinyomtatását és az előző czimekhez szétküldését, ez a választmány nevében a következő *Felhívással* eszközöltetett, mely egyszersmind számot ad azokról az elvekről és szempontokról is, melyek végeredményképen az átdolgozásnál követendőeknek bizonyultak.

Szám 146—98.

Felhívás

az E. M. K. E. fiók-választmányaihoz és az igazgató-választmány tagjaihoz.

Az E. M. K. E. igazgató-választmányának mult évi márcz. hó 12-én tartott ülése kimondván az Alapszabályok revizióját és ennek alapján a szükséges további szabályok kidolgozását: e munkálat megejtése céljából ugyanebből a választmányi ülésből egy bizottság küldetett ki.

A bizottság elkészülve munkálataival, ezeket ugyancsak az igazgató-választmány határozatából megküldöttük a fiók-választmányoknak, valamint a választmány tagjainak, hozzászólás és megjegyzéseik közlése végett.

A vélemények beérkezte után — tekintettel az egyesületet ért köztudomásu sajnos gyászesetre — a választmány úgy határozott, hogy a javaslatok, valamint az azokra beérkezett vélemények tárgyalása az elnökválasztás utánra halasztassék: ellenben köszönetet mondva a kiküldetésében eljárta bizottságnak, a directorium feladatává tette, hogy az új elnökkel élén, a különböző javaslatokat összevesse, a kiküldve volt bizottság munkálatát a régi Alapszabályokkal, a fiók-választmányok és egyes választott és alapító választmányi tagok nézeteivel, felszólalásaival egybe-hasonlitsa; és felhasználvatván a bizottság munkálata mint becses anyag, az élet és a gyakorlat tapasztalatai is figyelembe vétessenek.

A directorium ezen feladatának f. évi február hó 5-én, 7-én és 10-én, pótlólag pedig 15-én és 16-án tartott üléseiben megfelelővén, úgy találta, hogy *mindenek-*

előtt az Alapszabályok dolgoztassanak át, mert ez a továbbiaknak alapja, és ha sikerül e tekintetben közmeignyugvást keltő eredményre jutni és a politikai hatóság is az új Alapszabályokhoz hozzájárult, azokat jóváhagyta, — következhetnek a további munkálatok.

A választmány f. évi febr. hó 12-én tartott ülése egyetértett a directorium ez eljárásával és kimondotta, hogy az eként bemutatott új Alapszabály-tervezet kinyomtatva megküldessék a fiók-választmányoknak, valamint az igazgató-választmány tagjainak azzal a fölhívással, hogy véleményeiket legkésőbb f. évi márcz. hó 25-ig a központtal közölni sziveskedjenek. Az így beérkezett véleményeknek újlag egybevetésével, illetve kivonatolásával és egybefoglalásával fog az Alapszabálytervezet a választmány legközelebbi ülése elé kerülni és onnan aztán a közgyűléshez.

A mi a directorium eljárását illeti, az út, melyet követett, érintve volt már a fentiekben, midőn úgyszólva *egyeztető munkát* végzett és mindenben a *megnyugtató mozzanatokot* kereste; míg másfelől tekintettel volt a *lehető conservatív eljárásra*, a *szerezett jogok tiszteletben tartására*, az *élet és tapasztalat ujjmutatásainak* értékesítésére és a bevált *gyakorlat* fölhasználására.

Igyekezett a directorium különösen a *vidék és a központ közti egyensúlyt* megtartani és biztosítani; az egész szervezetben az egyesületi élet *szabad és demokratikus szellemét* érvényesíteni; az évi tagsági díjak összegét nem emelni, ellenben az u. n. ciklusoknak jövőre eltörlésével inkább a rendes tagsági kötelezettség idejét 10 évben állapítani meg; törekedett a directorium a központi tisztikarban a hatásköröket lehetőleg pontosan körülírni, és az Alapszabályok keretébe fővonalokban azokat a kiegészítő szervezeteket is belevonni, a melyek eddig onnan hiányoztak.

A közgazdasági célzt a directorium nem törölte, ellenben újrafogalmazta; az egyesület feloszlása esetére a vagyon miként leendő felhasználását a régi Alapszabályok szerint hagyta, de az eljárást közelebről körülírta.

Figyelemmel a közgyűlésnek, mint az egyesület legfőbb kormányzó szervének hatáskörére, a directorium ideutalta ama jogot, hogy az egyes tisztviselők állandósítása fölött, ha az egyesület érdeke és a cél úgy kívánná, határozhasson, valamint a díjazás stb. fölött szabadon, a szükségnek megfelelőleg rendelkezhessék.

Az átmeneti időben a directorium az intézkedéseket külön választmányi, illetve közgyűlési határozattal véli szabályozni és az Alapszabályok alapján első sorban az Ügyrendet és a Munkaprogramm revisióját óhajtáná annak idején elkészíteni.

Egyebekben az Alapszabály-tervezet beszél magáért s midőn azt az igazgató-választmány nevében ezennel /: idezárnök, kérjük szives véleményét a már jelzett időig, u. m. f. évi márcz. 25-ig beküldeni, maradván

az Igazgató-választmány nevében

Kolozsvárt, 1898. február hó 15-én.

Hazafias üdvözlettel

Gr. Béldi Ákos,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtitkár.

A tervezet szétküldése előtt a directorium febr. 15-én és 16-án ismét rendkívüli üléseket tartott és ezekből tette meg intézkedéseit. A tervezet a lapokban is újra közzététetett.

A válaszok erre majdnem ugyanazoktól a fiókválasztmányoktól érkeztek be, mint a melyek az első alkalommal nyilatkoztak. Hozzájuk járult még a Gyergyó,- Balázsfalva,- Bethlen- és Hétfalusi vidéki kör, továbbá K o v á c s Gyula polgármester, a Nagy-Enyed városi választmány elnöke és V a l l e r József alapító-tag.

A nyilatkozók nagy része most már meglelégedéssel fogadja a javaslatot, csatlakozik a választmánynak a február 15-iki F e l h i v á s b a n közzétett elveihez. Némely szempontot viszont fentartanak.

Mindez átiratokat is a directorium ápr. h. 4-én d. e. és d. u. majdnem egész napon át tartott üléseiben felolvasván és figyelembe vevén, a végleges szöveget ápr. 12-én, 5. és máj. 12-én 6. jegyzőkönyvi szám alatt terjesztette a választmány elé, a mikor is az előterjesztések pontról-pontra megvitattatván, az ekkor tett módosításokkal ez az a szöveg, melyet most a közgyűlés elő terjesztünk.

Gondoskodtunk, hogy a régi Alapszabályok és az új tervezet nyomdailag egymás mellé állítva szedessenek ki, hogy így a tagoknak könnyű áttekintése és összehasonlítása legyen a változtatásokról, toldásokról vagy kihagyásokról.

D)

Az intézmények köréből.

— A beküldésre kitűzött határideig, f. évi okt. 23-ig beérkezett jelentések. —

a) Algyógyi m. kir. állami Gr. Kun Kocsárd székely földmives iskola,

E. M. K. E. alapítás.

Szám 1146—98

1. Az igazgató jelentése.

Vonatkozással f. évi október 15-én 646—98 szá.n alatt kelt megkeresésére, tisztelettel van szerencsém közölni a tekintetes Igazgató-választmánnyal, hogy a vezetésem alatt álló földmives iskolánál jelenleg 40 ösztöndijas és 2 mérsékelt fizetéses tanuló van felvéve. A növekedés részben a Nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur, részben az E. M. K. E. kegyének köszönhető, kik saját tárczájuk terhére az iskola tanulóinak létszámát a kulturális vagyoni nagyobb mérvbeni kihasználása céljából szaporították, az előljáró magas miniszterium 4 és az E. M. K. E. 4 tanulóval, az ingyenes helyeken kívül.

Iskola költségvetése 1898. évben: bevétel 19694 frt, kiadás 23350 frt.

Az előirányzat az év elején ez volt:

Bevétel	20062.— frt
Kiadás (tishti fizetésekkel)	32842.28 »
Építkezésekre:	
1. Gróf Kuun Géza-féle kastély átalakítására	6000.— »
2. Gróf Kun Kocsárd emlék-szoba berendezésére	1000.— »
3. Kertész munka-ház és pálinkafőző helyiség berendezésére	1500.— »
4. Árpád hegyre: Juh akol építésre	2000.— »

Az idei kedvezőtlen időjárás, melyhez járult még június 24-én Gyógypaták kiáradása, terményeinkben, épületeinkben és kerítésekben közel 8000 frt kárt okozott iskolánknak; bevételeinket redukálta ugy annyira, hogy az előirányzott összeg alig ha elérhető lesz.

Terményeink közül a maglóher termelés sújtottattott legjobban az elemi csapás által. Megelőző években 2000 frt bevételünk volt belőle, idén azonban alig hogy a szükséges vetőmaghozamot kaptuk meg.

Az állattenyésztés kedvező fejlődése az egyedüli forrás, mely után a költségvetésünkben előirányzott 19 ezer frtot megközelíthetjük Sertés-nyésztés 4000 frtot, szarvasmarha tenyésztés 4000 frtot jövedelmezett.

Szőlőszet-borászat után az idei gyenge közepes termés szintén esőkkentőleg hat bevételeinkre.

Egészségügy iskolánknál a lefolyt évben kedvező volt.

Algyógy, 1898. okt. 18-án.

Gáspár József,

igazgató.

2. Az ellenőrző-bizottság jelentéseiből.

Az ellenőrző bizottság az 1898. év folyamán kétszer szállott ki a helyszínére, u. m. febr. 25—26-án gróf Kornis Viktor, Sándor József, Mihály István, Simay Ferencz és Szakáts Péter és szept. 16—18-án Sándor József, Mihály István és Simay Ferencz tagokkal. A kir. földmivelésügyi minisztert mindkét esetben Magyar Kázmér kir. földmives iskolai tanfelügyelő képviselte.

Az ellenőrző bizottság mindkét esetben részletes jelentést tett az igazgató-választmánynak, úgy az iskola tanügyi viszonyairól, mint az alapítványi birtok állapotáról, melyek szives figyelembe vétel végeit mindannyiszor fölterjesztettek dr. Darányi Ignác kir. földmivelésügyi miniszter ur ő Nagyméltóságához, a kinek az intézet fejlesztése körül tanusított atyai bölcs gondoskodásaért a választmány ez évben is kétszer szavazott köszönetet. A jelentések mindannyiszor kiváló figyelemben részesülnek. Az E. M. K. E. részéről egész terjedelemben megjelentek azok az

»E. M. K. E.« hivatalos értesítő márcz. 20-ik (3-ik) és okt. 20-ik (10-ik) számában. Innen vesszük át az alábbi részleteket:

a) *Tanügy.*

Az iskola *tanerői* voltak az utóbbi, szept. 13—18-iki kiszállás alkalmával:

1. G á s p á r József, igazgató.
2. V i t á l y o s György, első segédtanító.
3. S z e n t e Dezső, második segédtanító. (Utóbb nevezték ki.)
4. S i l e x Károly, szaktanító. (Elmenőben.)
5. N a g y Elek, kertész-tanító.
6. L u g o s y Béla, ösztöndíjas gazdasági segéd.

Az egyik gazdasági segéd kinevezés alatt s jönni fog még egy ösztöndíjas néptanító.

Az ellenőrző bizottság jelentésének elkészülte után a 2. tanerő helyére C z i r m e s Bálint nagy-szent-miklósi földműves-iskolai segédtanító neveztetett ki, a ki azonban helyét csak a téli félév befejezte után tavasszal fogja elfoglalni.

Vizsgára állottak szept. 16—18-án:

I. Évesek: 1. B a l á z s i Dénes. 2. B e r n á d Mihály. 3. C s i a Imre. 4. C s u p o r Géza. 5. G á l f i Dénes. 6. H a r a i Lajos. 7. I z s á k Gáspár. 8. K i s Ferencz. 9. M a d a r a s Sándor. 10. M u z s n a i Ferencz. 11. N i s z t o r Ferencz. 12. Ó s z Dénes. 13. P é t e r János. 14. S z á n t ó István. 25. S z e g e d i Gáspár. 16. T á n c z o s József.

II. Évesek: 1. C s i b i Lajos. 2. D a n e s Mózes. 3. F e h é r Zsigmond. 4. F e k e t e János. 5. F ü l ö p Ferencz. 6. G a l l ó Imre. 6. K i s József. 8. K o v á c s Mózes. 9. K u s z t o s Áron. 10. N a g y Sándor. 11. S e b e s t y é n István. 12. T a k ó Albert. 13. T a v a s z i Sándor. 14. V i z i György. 15. Z á g o n i József.

A bizottság a feleletekkel meg volt elégedve.

Kiemelendő, hogy az igazgató az *életbe kiment növendékek nyilvántartását* bevezette s a munkaadó gazdákkal és illetve a végzett növendékekkel az intézet sűrű levelezést folytat. A legtöbb növendék eddig idegen gazdához ment kenyérbe és csak alig egy pár van, a ki — sikertelen idegen szolgálat után — most saját kis gazdaságát műveli. Van, a ki falujában postamester lett, más meg kiment Oláhországba. A czimek, melyeken a beérkezett levelek szerint a munkaadó gazdák alkalmazottaikat, vagy a végzett növendékek magukat nevezik: gazdatiszt, ispán, számtartó, udvarbíró, béresgazda, kezelő-gazda, gazdasági vezető, botos ispán, kezelőtiszt, végzett tanuló, tisztartó vagy egyszerűen gazda. Van köztük tejkezelő is. Altalán ugy némely munkaadó kisebb birtokos, mint a növendékek részéről igen nagy és kóros hajlam mutatkozik, a »tisztartó«, »gazdatiszt« nevezett használására, ott is, itt is indokolatlan társadalmi nagyozolás és a beteges korszellem következtében.

A vizsgálatnál kapcsolatban mind két alkalommal, utóbb két szobában felállítva, csinos termény- és eszközkiállítás is volt, utóbbiak a növendékek munkáiból.

Az intézetben az idén is volt néptanítói gazdasági tanfolyam és pedig aug. hóban 22 tanítóra; és szept. hóban néptanítói kertészeti tanfolyam 15 tanítóra. Ugyancsak a nyáron volt a Háromszékvármegyei gazdák tanulmányi kirándulása, számra 12 taggal.

b) *Birtokkezelés.*

A bizottságnak febr. 25-én először volt alkalmá a Gyalmár-Algyógy közt elkészült állandó vashidon átvonulni. Örömeiket fejezték ki, hogy az alapítványi birtok révjogának 50 évre átengedésével ez a szép alkotás létrejöhetett, miáltal az intézeti birtok értéke is jelentékenyen emelkedett. Hasznát látja ennek a gazdaság vezetése és a község emelkedése is. Kétséget sem szenved, hogy félszázad mulva az intézetre egy még mindig jó karban lévő hid fog átszállani, melynek építési kiadása most 140,000 frtot meghalad.

A szept. 16-iki kiszállásra elkészült a Gyógypatakán át vezető hosszú, széles, kemény fahid is, mely az iskola majorja mellett vezet el s töltési munkálatával a majornak is védelmére szolgál. A fahid költsége, melyről szintén a vármegye gondoskodott, 10,000 frton felül halad. Algyógyról a romoszi vasuti megállóhelyig most alig egy jó félóra alatt lehet kocsin eljutni.

Az építkezések, a mi még hátra van, az alapítványi birtokon az idén is folytatódtak tovább. Épült egy dohánypajta és szárasztó; simitót a magtár egy fülkéjéből csináltak; a kastély udvarán volt istalót kertimunkaházzá és pálinkafőzővé alakították át; az Árpádhegyen építés alatt áll egy nagy juhakol; a esendőröknek a piacszoron bérbe kiadott ház istállója lakóházzá alakították át. A park — jelenleg gyümölcsös — országut felőli bejáróján az iskola növendékei az igazgató rajza és utasításai szerint stílszerű székely diszkaput emeltek fából, faragásokkal, galambducczal és az intézet teljes czimének fölírásával. Ez, a belsőség második nagy kapuja ugyanezen az oldalon.

Igen fontos a kastély és környezete átalakításának kérdése. A kastély éjszaknyugati bejáratánál levő önálló bástya, melynek emeleti szobájában Kun Kocsárd gróf született, — miként örömmel láttuk, kijavítás, illetve átalakítás alatt van. Az emeleti szobában lesz elhelyezve a nagy grófra vonatkozó kis ereklye-muzeum, melynek tárgyait az igazgató már is szedi össze. A bástya-építmény körül kis nyugovó park létesült. A kastélynak gróf Kun Géza-féle felerészéből a főszolgabíró és hivatala kiköltözött s a jobb karban levő szobákba a növendékek lakása helyzetetett el. Az épület ezen fele-része kijavítására a kir. földművelésügyi miniszter f. évi költségvetésébe 6000 frt van felvéve, az egész költség 12.000 frtra van tervezve. A bizottság előterjesztésére sürgős fölterjesztés intézettel a kir. földművelésügyi miniszterhez, hogy tekintettel a falak düledező és a fedélszerkezet ingadozó állapotára, a javítások lehetőleg még ezen ősön történjenek meg és pedig legezészerűbben házilag, a minnek az az előnye is volna, hogy az évszázados történelmi épület régi erdélyi jellege megkíméltetné, a mi nemcsak az érdekesség és a kegyelet szempontjából fontos: de a növendékek lelkiületére nézve is csak építő. a jelent a multtal egybekötő paedagogiai hatása volna.

Az állat-állományban változás nem történt; az állomány fejlett, számban és minőségben; a sertés- és szarvasmarha tenyész-egyedek élénk kereslet tárgyai nemcsak a vidéken, de távolabb is. Tervben van egy baromfi-ól létesítése 5000 darab tyukra, 2—3 költőgéppel és hizlalóval, — a mi körülbelől 5000 frtba kerül.

A terményeket illetőleg, az iskola létesítésekor beállított gyümölcsfa-tenyésztés most jött először termés alá. Új gazdasági termények a dohány és hajdina, nagyban termelve a mohar. Az aszalványokat igen keresik.

A bor, illetve pinczekezelés, tisztaság és rend tekintetében kívánnivalót hagy fenn, pedig fontos itt ez nem csak azért, mert az erdélyi részek borgazdasági viszonyai megkívánják, hogy a növendékek a szőlő-termelést és borkezelést mintaszerűleg megtanulják, hanem, mert az alapítványi birtok évi jövedelmének több mint felét, körülbelől évi 12,000 frtot a szőlőművelés adja ki. Mintegy 15 holdon 150—300 hektoliter asztali, carbenet, rizling, szemlioni bor termeltetik.

A sajtkészítésben nem tudnak annyit termelni, hogy a vidék el ne fogyasztna.

Végezetre megemlíti a jelentés, hogy a kir. földművelésügyi miniszter ur a párisi kiállításán az iskoláról több kiváló pontot fog bemutatni. Bizottságunk lenlétekor ott találta Grünwald festőművészt, a ki a miniszter ur megbízásából olajképeket vett föl. Ilyenek lesznek pl. a tehenészetből a fejési aktus bemutatása, a munkaszoba dolgozás közben, a kastély képe stb. Jön ezenkívül egy plasztikus, a ki az ököristálót, sertésólat és magtárt fogja mintázva elkészíteni. A magyarfajú szarvasmarhát és sertést eleven példányokban mutatják be s küldenek terményeket is.

c) Javaslato.

Összefoglalva a bizottsági eljárás és tapasztalatok végeredményeit, különösen két főszempontra hívták föl az igazgató-választmány, illetve kir. földművelésügyi miniszter ur Ó Nagyméltósága figyelmét.

Az egyik az, hogy az alapítványi birtok, mely a kir. kinestár nagymérvű befektetésével ujabban a vashid elkészítésével félmillió forintnál magasabb értéket képvisel, a növendékek létszámánál fogva sinek kellőleg kihasználva a székely földmives oktatás céljaira, úgy, hogy még egyfelől gondoskodni kell különösen igény tekintetében szerényebb és az életben alkalmazkodni tudóbb, de népesebb tanuló-anyagról is, addig másfelől az intézetnél kapcsolatos tanítási ágak is bevezethetők.

Igy célszerű volna az utóbbira nézve a kerti- és szőlőmunkás képző tanfolyamok beállítása olyképen, hogy egyelőre pl. 10—10 székely szőlő- és kertimunkás, (ha családos, annál jobb), cselédkönyvvel az intézetnél kizárólag gyakorlati kiképzés végett alkalmaztatnák. Ennek keresztülvitele semmi nehézségbe nem ütközik, sem pedig külön megterheléssel nem jár, mert az intézet a szőlőmunkálásra jelenleg is 1000 frtot, a kertészetre 1500—2000 frtot költ. A cselédeknek elhelyezésére szükséges épületek fölemelése pedig tekintettel a kedvező házi építkezési eljárásra, jelentősebb költségbe nem kerülhet.

A mi a birtok további kihasználását és különösen jobb tanuló nemzedék előállítását illeti, erre nézve a bizottság tagjainak egyetértő megállapodásaként terjesztetett elő a következő javaslat:

A székely földmives iskola a növendékek csekély létszámával, kedvezőlen tanuló anyagával még akkor is tulgazdag intézet volna, egy ily alsófoku iskola céljaira, ha a létszám kitelve, a megyék jogaikkal élve és egyes vagyonosabbak saját költségökre az intézetet felkeresve, létszámra nézve a jelenlegit sokszorososan túlhaladó nagyságu volna. Gondoskodni kell tehát, hogy a társadalom és állam nagy áldozata kiaknázatlanul, félig parlagon ne maradjon s miután a birtok rendeltetés eredetileg székely kitelepítési céllal állott kapcsolatban, illetve az alapító nagy gróf — maga is székely — székelyeket akart menteni: ezen eszmekörből lehet venni a

a segítséget, úgy azonban, hogy a földmives iskola jellege ne esorbuljon, sőt sokkal inkább új, kellő támogatást és kihasználást találjon.

Ily kisegítő és kapcsolatos intézet lehetne: oláhországi, moldvai, bukovinai és székely-földi székely és csángó gyermekekből egy gazdasági lelenecz- és árvaház létesítése, mely igen könnyen kivihető és a czélt biztosabban oldja meg, mint a jelenlegi rendszer. A székely kivándorlást ugyanis a kereseti viszonyok és a munkabérek árkülönbsége miatt, míg ezek a viszonyok nem változnak, gyökerestől megoldani nem lehet. A felnőttekre nézve a kivándorlásból nincs is nagyobb kárunk, mint az így veszendőbe ment nemzetgazdasági munkatőke és hogy vannak, a kik nemzetileg el is zülленek.

Nagyobb veszteség azonban az, hogy a kivándorlás és a korábbi vagy jelenlegi le- és megtelepedés következtében, vagy átmeneti állapotban is töméntelen magyar gyermek veszel, úgy a nagy városok szülőkórházaiban, mint Moldova és Bukovina régi lakói közül is, és kerül idegenlelenecz- vagy árvaházba, idegen egyesek kezére, nem is szólva a végleges elpusztulásról. Sok oláh tiszt és katona lehet ma már, a ki székely vért hordoz ereiben, nem tudva való származását és eredetét.

Ezeket kellene megmenteni olykép, hogy összeköttetésbe lépve a különböző magyar lelkészek, kaszinók, konzulságok képviselőivel és egyes bizalmi emberekkel, férfiakkal úgy, mint értelmesebb magyar nőkkel, a gyermekek hazahozatnának (kisebb gyermekek gondozásáról lehetne gondoskodni), itt a Kun Géza gróf-féle kastélyban, hol 100 gyermekre is van hely, elhelyeztetnének, már 7 éves koruktól Gyógy áldott gyümölestermő vidékén a gyümölestenyésztésnél, kertészetnél és szőlőtermelésnél értékesíttetnének, a nagyobbak a földmives iskola növendékei lennének, a más hajlamuakból pedig jutna az iparüző Szászvárosra, a Kun collegiumba vagy a Székelyföldön felállítandó alsófokú katona-iskolába is.

A gyomlálás, levelezés, gyümölesszedés és hernyózás már a kisebb gyermekek által is gyakorolható lévén, evel nemcsak a gyümölestenyésztés Gyógyon oly fontos gazdasági ágának lennének előmozdítói, hanem már korán bizonyos összeget is kereshetnének, mely számukra félretétetvén, az életbe kilépésöknél nekik átadható volna.

A leány-gyermekekről megfelelőleg külön kellene gondoskodni.

A kastély átalakítása ugyanis már folyamatban van. Egy gyermek tartása, élelmezése és ruházása pedig, a mint azt az igazgató kijelentette — évi 50 frtba kerülne, ha t. i. munkaerejét az intézet használhatná, különben 60—70 frtba. A földmives iskola növendékeinek élelmezési laka egy fedél alatt lévén a tervelt árvaházzal: az élelmezés költsége a minimumra volna redukálható.

A helyben és pedig közvetlen szomszédságban levő állami iskola és Emke-óvó ezen a czímen az árvaházat nem terhelné költségekkel.

A gyermekek tartásához és növeléséhez járulhatnak eddig elő is:

- a) A Magyar Tudományos Akadémia Kralovánszky-alapja;
- b) Az Emke Kovács Sándor, Dersi János, Orbán Balázs és Rafaj Károly székely-alapjai;
- c) A Székely Művelődési és Közgazdasági és a Csángó-magyar egyesület, továbbá a Szent-László és Szent-István társulatok, melyek teendői közt van a székelymentés kérdése is;
- d) További gyűjtés ágy-alapítványokra és adományok.

Az Akadémia, Székely Művelődési és Közgazdasági, valamint Csángó-magyar egyesület, nemkülönben a Szent-László és Szent-István társulat támogatásukhoz nem szükséges, hogy megfelelő tőkét boesássanak át, csak a járadékot biztosítsák, habár az Emke a czél érdekében szívesen elvállalja az átengedett tőke, kezelési gondját és nehézségeit is.

A bizottság nem kétli, hogy az eszme, rokonszenves voltánál fogva — ártatlan gyermekek ép annyira nemzeti, mint emberbaráti megmentése — széles körökben visszhangot fog kelteni és újabb áldozatra birandja rá a nagyközönséget is.

Az intézetben eként felnevelt árvák és földmives növendékek kezdettől a kellő erkölcsi érzületre és faji önérzetre oktattatván, később az életben is a székely és vele kapcsolatos erdélyi kérdés legtermészetesebb és legbuzgóbb apostolai lehetnek.

A bizottság nézete szerint a fentiek alapján 5—10,000 frt évi járadék ez igen fontos czélra könnyen előállítható, — mely összegre 100 árva volna fölvehető, — és a kir. kincstárt a kastély már készülő restaurálásán és a berendezésen kívül állandóbb kiadás alig terhelné.

Dr. Darányi Ignác kir. földmívelésügyi miniszterhez a választmány által ez a terv fölterjesztetvén, azt a miniszter elvben el is fogadta és ennek alapján a fenti, a) és b) alatt irt intézetekhez a megkeresés a választmány részéről már meg is tétetett. Az évi jelentés elkészültéig válasz még nem érkezett.

Sz. 30—98.

b) Balázsfalvi Emke-iskola.

F. évi okt. hó 15-én 646 sz. a. kelt becses leiratára hivatkozva az évi jelentés számára van szerencsém a beiratkozott és iskolába tényleg járó növendékek jegyzékét és pedig a fiukét

és leányokét külön-külön és a költségvetést alámellékelve tisztelettel beterjeszteni. A jegyzék szerint a növendékek száma 15), ebből 80 fiu és 70 leány, a fiu növendékekből pedig 10 bennlakó, ezek teljes ellátásban részesülnek. Ily sok növendéke iskolánknak egy évben sem volt; a tantermek kibővítése, és a tanerők szaporítása okvetlenül szükséges. — Hogy a növendékek vallás- és nemzetiség tekintetében miként oszlanak meg, e jegyzékek tüntetik fel.

A fiu-iskolába beiratkozott:

Az I. osztályban	13 magyar,	2 izr. (német és magyar ajku vegyesen)	2 oláh, 1 cigány, 1 olasz
A II.	13 »	4 »	5 » 1 » 1 »
A III.	10 »	6 »	4 » 1 szász
A IV.	8 »	1 »	1 »
Az V.	— »	1 »	2 »
A VI.	2 »	— »	— » 1 szász
Összesen	46 »	14 »	14 » 2 » 2 olasz,
Együtt	80, ebből	24 vidéki.	2 cigány.

A leány-iskolába beiratkozott:

Az I. o. 30, II. o. 12, III. o. 16, IV. o. 10, VI. o. 2, összesen: 70 leány. Nemzetiség szerint: 36 tiszta magyar ny., 10 vegyes oláh—magy., 16 csak oláh, 6 német (zsidó s szász), 1 horvát, 1 tót, összesen: 70 leány. Vidékről: 16, helybeli 54. Az 54 közül 12 idegen származású; most költözött Balázsfalvára.

Tanítóink: Ves más Sándor és Bitskey Constantia.

Költségvetési előirányzat az 1899. évre.

Szükséglet.		Fedezet.	
1	Kincstári és községi adókra	63	79
2	Tüzifa és világítási anyagra	130	—
3	10 bennlakó ételmezésére	309	—
4	Épületek jókarbani fenntartására	100	—
5	Tűzkár elleni biztosításra	4	10
6	Iskolaszolga fizetésére	36	—
7	Tanítói nyugdíj alapra	24	—
8	Tankönyvek és irodai szerekre	25	—
9	Jutalomkönyvek és szegénysorsu tanulók segélyezésére	22	—
10	Előre nem látott kiadásokra	50	—
Összesen		754	89
1	Kereskedelemügyi miniszteri segély	150	—
2	Házbérekéből	280	—
3	Tan- és beiratkozási díjakból	70	—
4	A 10 bennlakó havi 1 frt ételmei pótlékából	80	—
5	678 frt 77 kr. iskolai tőke 5%-kaiból	35	—
6	98 frt 60 kr. Karácsonyfa-tőke 5% kamataiból	4	90
7	A balázsfalvi Takarékpénztár évi segélye	100	—
Összesen		719	90

Összehasonlítva a fedezeti összeget a szükségleti összeggel — mutatkozik fedezetlen szükséglet 24 frt 99 kr.

Kelt Balázsfalván, 1898. október hó 21-én.

Simonffy Alajos,
algondnok.

Tornya János,
gazdagondnok.

Sz. 38—98.

c) Kis-sebesi Emke-iskola.

Az Emke-iskola statisztikája az 1897. és 98. tanévben.

Az I. oszt.-ban volt összesen 21 növendék. Nem szerint: 6 fiú, 15 leány (összesen 21.) Vallás szerint: 9 r. kath., 2 g. kath., 4 ref., 6 izraelita (összesen 21.) Nemzetiség szerint: 15 magyar, 3 német, 2 román, 1 tót (összesen 21.)

A II. oszt.-ban volt összesen 18 növendék. Nem szerint: 6 fiú, 12 leány (összesen 18.) Vallás szerint: 7 r. kath., 1 g. kath., 6 ref., 4 izraelita (összesen 18.) Nemzetiség szerint: 10 magyar, 5 német, 1 román, 2 olasz (összesen 18.)

A III. oszt.-ban volt összesen 6 növendék. Nem szerint 3 fiú, 3 leány (összesen 6.) Vallás szerint: 3 r. kath., 1 ref., 2 izr. (összesen 6.) Nemzetiség szerint: 3 magyar, 3 német (össz. 6.)

A IV. oszt.-ban volt összesen 5 növendék. Nem szerint 3 fiú, 2 leány (összesen 5.) Vallás szerint: 4 r. kath., 1 ref. (összesen 5.) Nemzetiség szerint: 4 magyar, 1 olasz (összesen 5.)

Az V. oszt.-ban volt összesen 4 növendék. Nem szerint: 1 fiú, 3 leány (összesen 4.) Vallás szerint: 1 r. kath., 2 ref., 1 izraelita (összesen 4.) Nemzetiség szerint: 4 magyar (összesen 4.)

A VI. oszt.-ban volt összesen 1 növendék. Nem szerint: 1 fiú (összesen 1.) Vallás szerint: 1 r. kath. (összesen 1.) Nemzetiség szerint: 1 német (összesen 1.)

Összes létszám volt: 55; azaz ötvenöt. Nem szerint: 20 fiú, 35 leány. Nemzetiség szerint: 36 magyar, 12 német, 3 román, 1 tót, 3 olasz (összesen 55.) Vallás szerint: 25 r. kath., 3 g. kath., 14 ref. 13 izr. (összesen 55.) Az elintézett ügydarabok száma: 26

Osztály	R. kath.		G. kath.		Reform.		Izraelita		fiú	leány	Összesen
	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány			
I.	4	3	—	—	2	2	3	2	9	7	16
II.	3	5	—	—	1	2	3	2	7	10	17
III.	2	4	—	1	4	5	1	2	7	12	19
IV.	2	2	—	1	—	—	1	1	3	4	7
V.	3	2	—	—	—	—	1	—	4	2	6
VI.	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2
	14	17	—	2	7	10	9	7	30	37	67

Az elintézett ügydarabok száma 14.

A statisztika nagyobb számarányokat tüntetne fel, ha a jelen iskola terme tágasabb volna. A hely szűk volta miatt nagyon sok növendéket el kellett utasítani. Az iskolaterem terjedelméhez képest nagyon túl van zsúfolva. Elejét fogja ennek venni az új iskola, a mely ugyszólván már kész van, csak egyes kisebb munkák folynak még benne.

Kis-Sebes, 1898. október hó 23-án

Biegler Árpád,
Emke-tanító.

Sz. 26—98.

d) Vámos-udvarhelyi Emke-iskola.

Iskolánk, tekintettel a lefolyt építkezésre jelen évben csak október hó 1-én volt megkezdhető.

A tanulók száma, a kik eddig beiratkoztak 31, a kik közül nemzetiségre 21 magyar, 10 román, nemre 21 fiú, 10 leány, vallásra nézve pedig 12 ev. ref., 10 gör. kath., 5 unitárius, 4 mózes vallásu. A tanulók száma azonban ezután fog még csak szaporodni, mivel a községünkben levő román iskola tanító nélkül van, továbbá a szomszédos Oláh-Solymos nevű községből is több mint 10 oláh gyermek fogja iskolánkat látogatni.

A gyermekek beiratkozásuk alkalmával a gondnokság határozata szerint fejenkint 80 frt fizetnek, a mely összegből minden gyermek után 15 kr az országos-tanítói nyugdíj-intézet alap, javára, a többi pedig az iskola költségeinek fedezésére lesz fordítva. A költségvetést előre nem állapíthatja meg a gondnokság, mivel nem tudja, hogy a tandíjából, s a netaláni büntetésekből mennyi pénz fog begyülni, azonban hozzávetőleg egy iskola-szolga évi bérébe 10 frtot, a tanterem fűtésére szintén 10 frtot, a többi hátra maradt összeget apróbb kiadásokra, megtakarításokra számítja. Ezzel kapcsolatosan van szerencsénk megjegyezni, hogy a gondnokság 50 frt költséggel az iskola telkét befogja kertelni.

Áttérve az »E. M. K. E.« 570—98. számú rendeletére, jelen alkalommal van szerencsénk jelenteni, miszerint iskolánk Erzsébet királyné halála alkalmából a gyász-ünnepélyt megtartotta és pedig olyan formálag, hogy szeptember 17-én reggel a gör. kath. templomban isteni tisztelet volt, s ezután az »E. M. K. E.«-iskolába gyűlve Kádár János tanító magyar nyelven, Major Miklós gör. kath. pap pedig román nyelven emlékeztek meg elhalt Királynőnkéről.

Az ünnepély azért szorított csupán emlékbeszédekre, mivel a tanítás nem volt még beállva, hogy a növendékek is szaporították volna gyászénekükkel ünnepélyünk műsorát.

Vámos-Udvarhely, 1898. okt. 20-án

Schreiber Mózes,
elnök.

Kádár János,
tanító.

Sz. 41—98.

e) **Ördögkuti óvó-iskola.**

Mellékelve küldjük az 1898. évre a Költségvetést az ördögkuti óvó-iskoláról.

Szükséglet.

Óvodai helyiségrt	150	frt
Fűtésre	36	»
Tisztogatásra	10	»
Előre nem látható kiadásokra	5	»
Foglalkoztató eszközökre	10	»
Óvónő fizetése	350	»
Fűtési átalánya	24	»
Nyugdíja	12	»
Dajka fizetése	96	»
Összesen	693	frt
Wesselényi-egyesületet terheli	100	frt
Marad	593	frt

Az 1897—98-ik tanévben beirt növendékek száma volt 44. rendszeren feljárt 32—36.

Lázár Ferencz,
felügy. biz. elnök.

Szám 214—98.

f) **Gyergyó-tölgyesi r. kath. leányiskola.**

Tisztelettel értesitem az igazgató választmányt, hogy az E. M. K. E. által évi 300 frttal segélyezett gyergyó-tölgyesi róm. kath. leányiskola növendékeinek száma 65; a tanítónő hivatása magaslátán áll, mind az illetékes hatóságoknak, mind a szülőknek teljes megelégedésére működik. Gyergyó-Tölgyes, 1898. okt. 18-án

Balogh Lajos,
lelkész, isk.-széki elnök.

Szám 285—98.

g) **Mező-szengyeli r. kath. iskola.**

Van szerencsém az »E. M. K. E.« által nagylelkűen 300 frt évi segélyben részesített róm. kath. leányiskolára vonatkozó főbb adatokat és az évi költségvetést beküldeni egyuttal fogadja a Tekintetes Főtthkári hivatal nagybecsü figyelméért az iskolaszék hálás köszönetét.

Tanulók létszáma az 1897—98-ik évben összesen 24. Ezekből I. osztályos 13 tanuló, II. osztályos 6 tanuló, III. osztályos 3 tanuló, IV. osztályos 1 tanuló, V. osztályos 1 tanuló. *Nyelvre nézve:* magyar 13, román 11. *Vallásra nézve:* róm. kath. 13, gör. kath. 11.

Tekintve, hogy a községben a lakosság túlnyomó része román, főczél: a magyar nyelv megtanítása a hazafias szellemben való nevelés. A román ajkuak mindannyian megtanulnak magyarul helyesen írni és beszélni, képesek lesznek az évközben tartott iskolai ünnepélyek alkalmával hazafias versek betanulására; ezáltal sajátítják el lelkükben a honszeretet érzelmét. Ehez járul a vallásos nevelés, hogy így a hazának derék, erkölcsös gyermekei legyenek.

Az iskola tanítónője: **Hrobarek Juliska**, ki 1895-ik év óta működik.

Költségvetés az 1898-ik évre.

B e v é t e l	frt	kr	K i a d á s	frt	kr
Államsegély az 1893. XXVI. t.-ez alapján	297	—	Máthé Lajos kántor-tanítónak évi . . .	400	25
»Haynald» alapból	48	—	Hrobarek Juliska tanítónőnek évi . . .	300	—
Az erd. róm. kath. elemi isk. alapból .	26	25	A nyugdíj alapba a két tanítói állás után	24	—
A kántortanítói birtok tiszta jövedelme	29	—	Javítási költségekre (vakolás, meszelés) évi	10	—
180 frt tőke után 5% kamattal	9	—	Tanszerekre évi	5	—
70 » » » 5% » » »	3	50	Tüzelő anyagért a két tanterem részére évi	25	—
A hitközség 5%-os adójából	35	—	Az isk. szolgának favágás és tisztogatásért	10	—
Az »Erdélyr. Magy. Közművelődési E.»	300	—	Jutalomkönyvekre (zárvizsgakor) . . .	5	—
Bevételi összesen .	747	75	Kiadás összesen .	779	25
			A hiány közadakozásból fedeztetik.		

Mező-Szengyel, 1898. okt. 21-én

Kacza István,
isk.-széki elnök.

Sz. 474—98.

h) Székely-udvarhelyi m. kir. állami kő- és azyagipari szakiskola.

A szakiskola az 1897—98. tanévvel fennállásának 5-ik évét töltötte be.

Beiratkozott: az I. évfolyamra 13 tanuló, a II-ra 12, a III-ra 16, a IV-re 10 tanuló, összesen 51 tanuló. Ezek közt volt 37 egész ösztöndíjas bennlakó és bennétkező, 7 fizető bennlakó és bennétkező, 2 künlakó és étkező tanuló. Kimaradt évközben 5 tanuló.

Az 1898-ik évi fentartás költségeinek fedezéséhez hozzájárul:

A Nagyméltóságú kereskedelmi m. kir. miniszter ur	19245	frttal
Dávid A. Mózes-féle alapítvány kamatai	375	»
A maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara	250	»
Az iskola. műhelyi készítmények elárusításából befolyó bevételeivel	500	»
Az E. M. K. E. Kolozsvár	140	»
Összesen	20510	frttal

Székely-Udvarhely, 1898. október 21-én

Hargitai Nándor,
igazgató.

Sz. 190—98.

i) Háromszékvármegyei fiu-árva- és szeretetház.

Tisztelettel jelentem, hogy a vezetésem alatti intézet az E. M. K. E.-től a »Slőjd« kézügyességi oktatás céljára 200 forint segélyben részesül, melyet ez évben egy árva fiu »Slőjd« kiképzetésére fordítunk s jövőre is részint tanulmányai befejezésére, részint »Slőjd« eszközök beszerzésére fogunk fordítani.

Sepsi-Szt.-György, 1898. október 18-án

Sipos Samu,
igazgató.

Sz. 4—98.

k) Maros-vásárhelyi szőnyegszövő magán-tanműhely.

Növendékek száma 37. Ingyenes 15, délután járó 10, egész napon tanuló 12.

Költségvetés 1898—99-re: Lakbér 360, fűtés-világítás 140, igazgató fizetése 600, tanító fizetése 400, nyomtatványok 30, festékanyagok 25, szőnyegminták 40, taneszközök 12, iskola-szolga 60, együtt 1667 frt. Bevétel: tandíjból 124, munkadíj 6, együtt 130 frt.

Az E. M. K. E. segélye 1898 évre 300 frt.

Haladásunk bizonyítására esedezünk, hogy egy 3 méter széles, 4 méter hosszú valódi smyrnaszőnyegnek a közgyűlés színe előtti bemutatását kegyesen megengedni méltóztassék.

Szász-Régen, 1895. október 20-án

Ungváryné-Kiss Mária,
tanítónő.

Sz. 18—98.

l) **Fogarasi óvó.**

Az óvónőnek f. hó 20-án kelt utolsó jelentése szerint, óvodánkba jelenleg összesen 43 kised jár el. — Évi szükségletünk összege 973 frt 45 kr, a fedezet összege pedig 973 frt 45 kr, a mely költségelírányzat az 1893—99. tanévre a f. hó 20-án tartott felügyelőbizottsági ülésen megállapított és elfogadtatott. Emke évi segélye 200 frt.

Fogaras, 1898. október hó 21-én

Pánczél Károly,

gondnok.

Sz. 169—98.

m) **Petrozsényi óvó.**

A petrozsényi kisedóvodának évenként 120—140 felvett növendéke van, de szeptemberben oly tömegesen szoktak jelentkezni, hogy igen sokat kénytelenek vagyunk — helyszüke miatt — visszautasítani s már ekkora létszámot is csak úgy képes egy óvónő gondozni, hogy a nagy távolságok miatt nem jönnek mind egyszerre fel az óvodába.

Az épület és telek az államé s fizeti az óvónőt; a dologi kiadások az Emke 250 frtjából s 170 frt községi segélyből fedeztetnek.

Petrozsény, 1898. október 21-én

Tribus Antal,

gondnoks. h. elnök.

Sz. 137—98.

n) **Segesvári Emke-óvó.**

Az óvoda f. évi május hava óta áll az állami iskolák gondnokságának felügyelete alatt és ezóta rendszeresen gyakoroltatik az ellenőrzés. Julius hó 27-én d. e. a társadalom élénk részvétele mellett minta-foglalkoztatás volt, a mely a növendékek által készített szép munkakiállítással volt összekötve, ezzel az év bezáratott; augusztus hóban szünet volt. Szeptember 1-je óta a foglalkozás két csoportban rendszeresen foly; az óvónő: Ujvárossy Anna, a dajka: Fésüs Julis, kik dolgaikat kifogástalan pontossággal végzik. Az eddig beírtott növendékek létszáma 84; ebből fiu 42, leány 42, kik elég pontosan följárnak. A mult tanévben ilyenkor 41 növendék volt beírva, tehát az emelkedés 43, a mit a tandij elengedése eredményezett.

Az óvoda teljesen föl van szerelve minden foglalkoztató eszközzel és az állami iskola épületében egészen czélszerűen van elhelyezve.

Az évi összes fönntartási költsége 720 frt, a melyből 680 frtot a központ, 40 frtot pedig a Nagy-Küküllővármegyei Emke választmány a 25%-ból fedez. Ezen segély csak egy évre van megszavazva, óhajtható volna ennek legalább 5 évre leendő megszavazása.

1898. évi május hó 1-ére, mint mikor az engedélyezett évi segély ideje lejár, a számadást is pontosan befogjuk terjeszteni.

Segesvár, 1898. október 17-én

Somogyi István,

elnök.

Benedek Mihály,

jegyző.

Sz. 15—98.

o) **Szászvárosi kisedóvó.**

Az 1898-ik év folytán felvétetett és gondoztatott az intézetben 60 gyermek, kiknek életkora 3—6 év között ingadozott.

E 60 gyermek közül: fiu volt 23, leány 37, összesen 60. Magyar volt 35, német 24, román 1, összesen 60. Róm. kath. 14, gör. kath. 1, ev. ref. 21, evang. 18, unitárius 1, zsidó 5, összesen 60.

Az év folyamán többször lépett fel szorványosan torokfájás és egy izben járványosan szamárhurut. E miatt a szülők félték gyermekeiket az óvodába adni, minek az lett a következménye, hogy az óvodát járó gyermekeknek száma némileg megfogyott. Azonban, ha meggondoljuk, hogy városunkban még 2 óvoda van, egy német és egy román, kielégítőnek mondható.

A tisztelettel bemutatott statisztikai kimutatás pedig elég evidensen bizonyítja, hogy óvodánk nem csak kulturális, hanem nemzeti missiót is végez.

Költségvetés 1898—99-re: Bevétel: 1. Városi segély 400, 2. Állam-segély 200, 3. Emke-segély 200. 4. Adományok 100, 5. Különfélék 10, 6. Ovás díjak 80, Hiány 158 frt. Összesen 1148 frt. Kiadás: 1. Óvónő fizetése 400, 2. Dada bére 144, 3. Tartozás kamatja 272, 4. Tanítói nyugdíj 12, 5. Épületfenntartás és tisztogatás 80, 6. Felszerelésekre 50, 7. Vegyes kiadásokra 60, 8. Előre nem látott kiadásokra 30, 9. Adósság törlesztésére 100 frt. Összesen 1148 frt.

Szászváros, 1898. október 24-én

Dósa Dénes,

kisedóvó-titkár.

Sz. 6—98.

p) **Vajda-hunyadi Emke-óvó.**

Költségelőirányzat az 1897/98. tanévre.

Bevételek:	Kiadások:
1. Pénzmaradvány 1896/97. tanévről 77.73 frt.	1. Óvónő fizetése 400.— frt
2. Vajda-Hunyad város segélye 1897. évre 100.00 »	2. Óvónő nyugdíj-járuléka 59.— »
3. Óvodidjából 120.00 »	3. Dajka fizetése 100.— »
4. Emke-segély 1897/98. tanévre 309.00 »	4. Fűtésre 85.— »
Bevételek összege 597.73 frt.	4. Tűzkár elleni biztosítási díj 7.20 »
Marad fedezetlen 472.07 frt.	6. Tisztogatásra 30.00 »
	7. Vegyes költség 35.00 »
	8. Óvoda-épület fedelének javítása 182.00 »
	9. Melléképületének javítása 171.60 »
	Kiadások összege 1069.80 frt.

A kimutatott hiányt is az E. M. K. E. fedezvén, az épület restauráltatott.
A felügyelő bizottság ez évben újjáalakult. Tagok: **Bencze István**, **Borha Sabbás**, **Czirják Gyula**, **Cseh László**, **Finna János**, **Frischoltz Árpád**, **Nagy Kálmán**, **Sztroiny Román**.

A kir. pénzügyminiszter ur az óvó telkét jutányos áron eladni lévén hajlandó az óvó céljaira az Emkének: a felügyelő-bizottság a fiókválasztmánynyal új óvóépület emelésére terven és költségvetésen dolgozik.

Óvónő: **Papp Irma**, a ki az idén 5-öd éves pótléka élvezetébe lépett.
Vajda-Hunyad, 1898. okt. 21-én.

Cseh László,
f. b. elnök.

Sztroiny Román,
gondnok.

Sz. 42—98.

q) **Magyar-nagy-zsombori Emke-iskola.**

Az iskolába beiratkozott az 1898/99. tanévre 31 fő növendék. A fentartási kiadásokat l. az Emke költségvetésében.

Beruházás: 1. Telek, 1 hold, mely $\frac{3}{4}$ részben kert, a többi iskolai játszótér és udvar, értéke 1000 frt. 2. Épület, 24 méter h., 8. méter sz., két tanteremmel, előszobával, két tanítói lakszobával és konyhával, befektetés 2928 frt. 3. Boltozott kőpince, 120 frt. 4. Uj csatorna 48 frt. Együt 3196 frt. Felszerelések 328 frt 98 kr. Összesen 6524 frt 98 kr.

A fitanítót az Emke tartja fenn. A nőtanítót az áll. fizeti.
M.-N.-Zsombor, 1898. okt. 21-én

Dr. Deési Pál,
gondnok.

H. Szántó István,
tanító.

Sz. 17—98.

r) **Szász-sebesi Emke-daloskör és Emke-népkönyvtár.**

A szászsebesi *Emke-daloskör* elég szép sikerrel folytatja működését. — Dalestélyeit, melyek hármass kar- és magánénekek-, szavalatok-, felolvasásokból állanak, az »Arany-Oroszlán« vendéglő nagytermében, Szász-Sebes díszes és legnagyobb hangverseny-termében mintegy 120—160 főből álló közönség előtt tartja meg. — A múlt évi július hó óta királyunk Ő Felsége születése napján énekelt daloskörünk a róm. kath. templomban, mint a megelőző években is; — dalestélyeket tartott december 5-én, február 19-én; a helybeli iparoskörrel közösen emléknapot tartott márczius 15-én és énekkel tisztelte meg törzstagját **Osváth Mózes** róm. kath. kántortanítót 30 éves tanítói működésének örömmünnepén május 5-én. — Dalestélyeinket helybeli német- és románajku polgártársaink köreiből is látogatják. — A jövedelemből a rendezéssel járó kiadások (terem, zene, próbákon világítás, takarítás, műsorok, stb.) fedeztetek. A helybeli 1848-as honvéd-siralap javára 20 frt adatott s 24 frtnyi külön takaréktökéje van daloskörünknek. — A tagok száma 8 nő, 16 férfi. — A daloskör vezetője ugy a múlt, — mint a folyó évben 25—25 frt jutalomdíjban részesült az Emke igazgató-választmányá határozatából.

Az *Emke-népkönyvtárt* helyben dolgozó iparossegédek, tanoncok, áll. isk. növendékek s mások használták; könyvek a daloskört próbákon s más időben adattak ki.
Szász-Sebes, 1898. okt. 21.

Weinhold Károly.

áll. isk. igazgató, daloskörvezető.

E)

Fiókválasztmányok jelentései.

— A beküldésre kitűzött határidőig, f. évi okt. 23-ig beérkezett jelentések —

Sz. 23—98.

1. Hunyadvármegyei választmány.

Tisztújító tizenkettedik évi rendes közgyűlésünket 1897. december 23-án tartottuk meg. Elnök: dr. gróf K u n Géza val. bel. titkos tanácsos, az Emke elnöke, a M. Tud. Akad. tiszt. tagja stb. stb. Alelnökök: dr. S ó l y o m F e k e t e Ferencz törvényszéki elnök és R é t h i Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelő. Titkár: K i s s M ó z e s ev. ref. lelkész Pénztáros: dr. A p á t h y Arpád árvaszéki ülnök. Ellenőr: K o l u m b á n Samu áll. tan. kép. tanár. Jegyzők: H a j t m a n Pál tan. kép. gyak. isk. tanító és K i s s J ó z s e f áll. el. isk. ig. tanító. Ügyész: L á z á r György megyei tiszt. főügyész. Számvevők: A n d e r s e n László kir. pénzügyigazgató és V. N a g y Pál h. kir. pénzügyigazgató és 39 választmányi tag. K i s s M ó z e s ref. lelkész titkári jelentése szerint az 1897-ik évben tartottak 4 választmányi ülést és a megye területén E. M. K. E. segélyt kiadtak 1645 frtot Dr. A p á t h y Arpád pénztáros jelentése szerint bevétel volt 1656 frt 36 kr. Kiadás 1512 frt 91 kr. Készlet 143 frt 45 kr.

Az eddig fennállott 10, u. m. algyógyi, brádi, hátszegi, körösbányai, maros-illyei, nagyági, petrozsényi, piskii, púji és szászvárosi járási körökön kívül ez év folyamán — 1897. aug. hó 8-án — alakult meg 39 rendes és 1 pártoló taggal a boiczai fiókkör, Főtiszt. M ü l l e r János róm. kath. plébános elnöklete alatt. Emke-könyvtárak vannak: Brádon, Déván, Lozsádon, O.-Brettyén, Petrozsényben és Körösbányán. Ez utóbbi részére ez év folyamán küldött a központ 103 kötet munkát.

Déva, 1898. október hó 21-én.

Réthy Lajos,
alelnök.

Kiss Mózes,
titkár.

Sz. 35—1898.

2. Nagy-Küküllővármegyei választmány.

Jelen 1898-ik év, választmányunk életében új korszakot jelent, a mennyiben Horváth László kir. tanfelügyelő ur, ki a választmány ügyeit, annak megalakulásától fogva annyi odaadással, akkora ügybuzgósággal vezette, megrongált egészségére való tekintetből, az alelnökségről lemondott. Ennek folytán Somogyi István, a vármegye alispánja engedve az Igazg.-választmány 729—97. sz. felhívásának, hajlandónak mutatkozott arra, hogy a választmány élére álljon és annak ügyeit tovább vezesse. Február 15-én a megyei választmány egészen újra alakult, megválasztott a tisztikar és pedig: elnökké Somogyi István alispán, alelökké Kedves István p. ü. igazgató, titkárrá Philippovics István s. tanfelügyelő, jegyzővé Csulak Lajos áll. tanító, pénztárossá Fehér Imre megyei főszámvevő, ellenőrré Rigetti Károly megyei alszámvevő, számvizsgálókká Tana Gyula és Hübner Richárd; ezen kívül 12 vál. tag. A tisztikarban az év folyamán csak annyi változás történt, hogy Philippovics I. titkár áthelyezés folytán a vármegye területéről eltávozván, helye Csulak Lajos jegyzővel töltetett be a jun. 30-án tartott vál. ülés által, ki attól fogva mind a két hivatalt egyedül látja el. Alakuló közgyűlés Horváth László kir. tanfelügyelőt eddigi buzgó működéséért és e téren szerzett sok érdemeért Balás Imre indítványára egyhangulag tiszteletbeli elnökké választotta.

Az új tisztikar nagy buzgalommal látott munkája után és tevékenységét különösen három főirányba igyekezett kiterjeszteni. Nevezetesen hozzá látott új tagok gyűjtéséhez, hogy ez által a társadalom minél szélesebb rétegében érdeklődést keltsen a szent ügy iránt. Munkája nem is maradt eredmény nélkül, mert egyszerre 23 új taggal szaporodott az eddigi szám, ez pedig — tekintve az idegen ajkuak közzé ékelt magyarság csekély voltát — fényes eredménynek mondható.

Egy másik főtörekvése volt, hogy a régi zavarokat tisztázza. Előállottak pedig azok abból, mert vagy elhaltak, vagy eltávoztak sokan, kik be nem lettek jelentve, de a díjaik, mint hálrálék, évek óta mégis nyilvántartattak, sőt 1890. évtől rendes számadások sem készítették. Ma ez ügy is tisztán áll, hol Fehér Imre pénztáros szerzett magának lekötelező érdemeket fáradságos munkája által.

Harmadik főtörekvésünket képezte a segesvári E. M. K. E.-óvoda fejlesztése. Ez intézett nek különösen két nagy akadály állott útjában; egyik az óvónő csekély díjazása, másik a felette nagy tandíj. Sikerült azonban ez akadályokat is szerencsésen elhárítani, a mennyiben az óvónő díjazása a körülményekhez mérten elég tisztességes, az óvoda pedig a magas tandíj elengedése miatt szépen benépesült. Hazafias és kedves kötelességünknek tartjuk itt most a mélyen tisztelt Igazgató-választmányunknak ez irányban tanúsított szives pártfogásáért mély köszönetünket nyilvánítani, azon kellemes reményben, hogy egy ilyen fontos kulturmissziót teljesítő intézettől jövőben sem fogja megvonni jóindulatu anyagi és szellemi támogatását. Egyben bátrak vagyunk megjegyezni, hogy az óvódáról külön jelentésbe fog beszámolni a felügyelő bizottság.

A megalakuló közgyűlés utáni választmányi ülések főbb tárgyai voltak:

I. Elkészítették az 1890–7. évekről szóló számadások.

II. Tisztába hozatott a tagok nyilvántartása, illetve azok hátralékainak kimutatása 1897. év végéig.

III. Tisztázta az elhalt, vagy végkép eltávozott tagok tagsági díj-hátraléka.

IV. Elkészítették az óvoda 1898. évre szóló költségvetése.

V. Az állami iskola gondnoksága felkérte, hogy mint felügyelő-bizottság vállalja el az óvoda felügyeletét. És itt megint hálás köszönetet kell mondanunk nevezett gondnokságnak azért, hogy kérésünknek legnagyobb készséggel tett eleget s attól fogva az óvódáról gondoskodik.

VI. Véleményt nyilvánított választmányunk a 146–1898. szám alatt megküldött Alapszabály-tervezetre vonatkozólag. Mindezek az év folyamán az Igazgató-választmányhoz fel lettek terjesztve.

Segesvár, 1898. október 17-én.

Somogyi István

elnök.

Csulak Lajos

titkár.

Sz. 18—98.

3. Szebenvármegyei választmány.

Választmányunk 1897. október hó 1-től, 1898. október hó 23-ig Alapszabályaink értelmében, a maga hatáskörében mindent megtett rendeltetésének megvalósítására, nemes céljának elérésére.

Fiók-egyesületünkben levő három népkönyvtárra felügyelt, hogy azoknak használat-céljuknak megfelelően történjék. A központból nyert segélyeket a legszigorubb ellenőrzés mellett osztotta ki. A nagy-szebeni betűszedők egylete számára magyar nyelvi tanfolyamot szervezett; a nagy-szebeni népkönyvtár fölállítására megtette a kellő intézkedéseket. 1897. december hó 31-ig az elmúlt év folyamán beküldött a központi pénz tárba 131 frtot, amely összeget egyesületünk tagjaitól gyűjtött be.

Egyesületünk választmányának tagjai: Jánosi Sándor elnök, Elischer József alelnök, Nagy József titkár, Székely István dr. jegyző, Bod Péter pénztárnok, Szakáts Albert ellenőr, Fülöp Ferencz, Gidófalvy Géza, Gödry Sándor, Jancsik Imre dr. Rubinstein Sámuel, Szalay Ferencz választmányi tagok.

Nagy-Szeben, 1898. október 24-én.

Jánosi Sándor,

elnök.

Nagy József,

titkár.

Sz. 246—98.

4. Torda-Aranyosvármegyei választmány.

A választmány az 1897/8. egyleti évben, 1897. november havától 1898. okt. 30-ig tartott 8 rendes gyűlést, melyekről az Emke-lapban tudósítások közöltek.

A választmány tisztviselői a következők: I. Tisztviselők: Elnök Gróf Bethlen Géza, főispán. Társelnök Dr. Domokos Antalné. I. Alelnök Sándor Kálmán, kir. táblai bíró. II. Alelnök Kováts Lajos, r. kath. esperes-plébános. Titkár Kovács Dániel, polg. isk. tanár. Jegyzők I. Domány Sándor, polg. isk. tanár. II. Bartha János, pénzügyig. hivatalnok. Pénztáros Gajzágó Róbert, gyógyszerész. Ellenőr Raschkó Imre, pénzügyi titkár. Jogtanácsos Dr. Horváth Miklós, vármegyei tiszti főügyész. Számvizsgáló Boér Dénes, megyei számvevő.

Választmányi tagok: az alapítókön kívül, mint választottak: Balassa Károly, Dr. Betegh Jenő, Dr. Betegh Miklós, Brassányi Ferencz, Eresényi Béla, Frenkel Lipót, Gombos László, Kanyaró Mihály, Dr. Lengyel Kristóf, Mezey Lajos, Cs. Mike Márton, Nagy Olivér, Nagy Balázs, Orbán Károly, Dr. Szentpéteri Lajos, Tarsoly Gábor, Téglás István, Velits Ödön, Dr. Wolff Gyula, Dr. Vertán Endre, Egerházy Lajos, Simó János.

A választmány területén van 2 örökös, 55 alapító, 275 rendes, 35 pártoló tag. Bevétel volt 1898. január 1-től 1898. okt. 1-ig 198 frt 35 kr. Segélyül kiosztatott a f. évben 540 frt.

A választmány külön pénztárának jelenlegi készlete 267 frt 03 kr. A vármegye területén levő magyar népolvasóköröknek a »Néplap« című lapot ingyen küldi a választmány saját pénztára terhére, azonkívül a népolvasó körök szaporítása és megerősítése végett mozgalmat indított és jó népies olvasmányokat oszt ki. 1898. márczius 15-én estélyt rendezett a választmány a népolvasó- és daloskörök javára, mi 76 frt 97 krt jövedelmezett. Kiadott az Emke-választmány »Magyar nemzeti dalok« cz. alatt egy népies füzetet, melyet 5 kron árusított el, s jövedelmét a népolvasókörök javára használja fel, 700 példányt pedig a vármegye egyes pontjaira, a szegény magyar nép gyermekei között ingyen kiosztott.

Jelenleg a tagok számbavétele, s a hátrálékok teljes tisztázása és törvényes úton való behajtása van folyamatban.

Torda, 1898. okt. 21-én

Sándor Kálmán,
első alelnök.

Kovács Dániel,
titkár.

Sz. 24—98. 5. Gyula-Fehérvár sz. kir. városi választmány.

Fiókegyletünk az újból alkotott és jóváhagyandó Alapszabályok értelmében leendő megalakulását az 1899. év elejére volt kénytelen elhalasztani azon okon, mert igen sok új tag csak oly feltétellel iratkozott be, hogy tagsági díj fizetési kötelezettsége az 1899. év január hó 1-től kezdődjék.

Ez okon még mindig az előbbi alakulást tartottuk fenn és így választmányunk, valamint a tisztviselői kar változás alá nem esett.

Tagjaink száma ez ideig 110 és pedig : 1. Alapító tag 14. 2. Tíz forintos rendes tag 8. 3. Két forintos rendes tag 88.

A múlt év október 2-től beszállítottunk tagsági díjakban 211 forintot, azon összesen kívül, a melyet Majláth Gusztáv gróf püspök úr ö Múltósága közvetlen a központba, mint újonnan belépett alapító tag befizetett.

Az óvoda-egylet által fentartott és az Emke helyi fiókköre által támogatott óvodában 80 növendék van.

Gyulafehérvárt, 1898. október hó 19-én.

Novák Ferencz,
elnök.

Issekutz János,
titkár.

27—98.

6. Gyergyóvidéki fiókkör.

Hazánk kulturális intézményeinek műhelyében egy nagy és fontos gép az E. M. K. E., melynek fiókkörei e gép mind meg annyi lényeges részecskéi. Csak egyetlen részecske ne legyen benne ép, már az egész mű nem működik oly pontosan. Megértette a Gyergyóvidéki fiókkör is ezt az igazságot. Szerény tehetségét a múlt évben is — a helyi érdekek figyelembe vételével — latba vetette a magyar haza vallásos és magyaros műveltségének hatványozására.

I. Évi működése a következők:

1. Új tagok szerzése. Öröndetes jelenség, hogy vidékünkön a lefolyt évben a társadalom minden köréből 25 új taggal növeltük a rendes tagok számát. Névleg a következők : Dr. Tiltscher Ede, Csergő Gyula, dr. Dobribán Antal, Gergely Andor, Timók János, Liebl Ede, Laurentzy Rudolf, Kovács Ignác, Fülöp József, Czárán Manó, Plutz Gerő, Melik Bogdán, Dobribán János, Puskás József, Puskás Antal, Várteréz Jakab, György Ferencz, Szilveszter Albert, Simon Gergely, Puskás Adolf, ifj. Portik Lajos, Erődsdi Dávid, Balló János, Abos József és Boeskor Ferencz.

2. Felállítandó új elemi iskolák Gyergyó-Békás és Gyergyó-Bélbor községekben. Gyergyó-Békáson egy magyar elemi iskola építhetése céljából segélyért többször kérelmeztünk Csikvármegyéhez; eredménye az lett, hogy a szükséges faanyagot a vármegye meg is adta. Ugyancsak ezen iskola ügyében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez is egy kérelmet intéztünk; ezzel kapcsolatosan Gyergyó-Bélbor község részére is, — hol szintén elodázhatatlan feladat bár egy tanítóval bíró magyar iskola felállítása, folyamodtunk a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez. Együttal az E. M. K. E. támogatását is kikértük, a mely kérést az E. M. K. E. készséggel és azonnal teljesített is.

3. Felállítandó állami gymnasium Gyergyó-Szent-Miklóson. A fenti iskola érdekében is választmányunk kérte az Emke támogatását ügyünk kedvező elintézésére. Értesített is az E. M. K. E., hogy ez ügyben pártfogó szavát a kormánynál felemelte.

4. Egy bélbori lakos segélykérést adott be fiókkörünk vá'asztmányához, fiacskájának a gyergyószent-miklósi iskolába járhatásáért és így, magyar szellemben való neveléseért. Az említett kérést a választmány teljesítette és az 1897—98-ik iskolai évre 30 frt segélyt szavazott meg.

5. A gyergyó-tölgyesi tanítónő fizetési ügye. Ezen fizetés további folyósítására fiókköri választmányunk újból kérte az E. M. K. E.-t. Eredmény: folyósított.

6. A borszéki szerzetes házfőnök kérése az E. M. K. E.-hez a Gyergyó-Bélborba való járás költségeinek fedezésére. A nevezett kérelmet felterjesztette az elnökség az E. M. K. E.-hez, és az 1897. évre utalt 50 frt segély az 1898. évre is folyósítva lett.

II. A pénztár állása: Bevétel: 75 frt. Az előbbi évről maradt pénztár-álladék 188 frt 15 kr., összesen 263 frt 15 kr. Kiadás: a központi pénztárba beküldött összeggel együtt 86 frt 46 kr., marad a pénztárban 176 frt 69 kr.

III. Tisztviselők. Elnök: **Ferenczi Károly** esperes-plebános; társelnök: **Kedves Tamás**; alelnök: **Görög Joachim**; titkár: **Sántha Albert**; pénztáros: **Simon Adám**; ellenőr: **Székelly Károly**; jogtanácsos: dr. **Szentpétery Kristóf**; számvizsgálók: **Nagy Tamás** és **Kuncz Kornél**. A választmány rendes tagjai: **Juhász Károly**, **Simon Balázs**, dr. **Tiltscher Ede**, dr. **Fejér Dávid**, **Jakab József**, **Tódor Antal**, **Szász Ignác**, **Imre Dénes**. Póttagok: **Ferenczi Albert**, **Deér Venczel**, **Csiky Kálmán**, **Hozó Pál**, **Csergő Gyula**, id. **Tiltscher Ede**.

IV. A tagok száma. Fiókkörünknek jelenleg és összesen 90 rendes tagja van. Ebből 3 alapító, 3 pártoló, 15 díjnélküli és 69 rendes.

Gyergyó-Szt.-Miklós, 1898. október hó 22.

Sántha Albert

titkár.

Sz. 18—98.

7. Balászfalvi fiókkör.

Elnök: **Szatmári Enyedy Lajos**, kir. ítélőtáblai bíró, balászfalvi járásbíró. Alelnök: **Simonffy Alajos** balászfalvi járási főszolgabíró. Jegyző: **Cseresznyés Ödön** balászfalvi ev. ref. körlelkész. Pénztárnok: **Schieszl Károly** balászfalvi gyógyszerész. A magyar kaszinónak kezelés végett átadott könyvtárt a kaszinó közgyűlése által választott könyvtárnok: **Dániel Gusztáv** kezeli. Van 8 rendes és 2 pótválasztmányi tag.

1897. november 28-án tartotta meg tisztújító közgyűlését; miután azonban az ezen közgyűlésen megválasztott jegyző a választást nem fogadta el, folyó évi február 2-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a jegyzői állást betöltötte. E rendkívüli közgyűlésen **Sándor József** t. alelnök-főtitkár is jelen volt. A folyó évben a könyvtár újabb könyvmegrendeléssel nem gyarapított, e célra azonban a körnek 70 frt áll rendelkezésére. 1897. november 28-án tartott közgyűlése új tagok gyűjtésére íveket bocsátott ki. Azon közgyűlés óta 2 választmányi ülést tartott.

Balászfalva, 1898. okt. 20.

Simonffy Alajos,

fiókköri alelnök.

Cseresznyés Ödön,

fiókköri jegyző.

Sz. 15—98.

8. Deés városi választmány.

Fiókegyeletünk választmánya ez évben csak két ülést tarthatott, a melyeken 7. jegyző-könyvi szám alatt 14 ügyszeret intézett el.

Junius hónapban részt vett: **Budai Elek** tagtársunk 25 éves tanítói jubileumán, a mennyiben az ünnepeltet átiratban üdvözölte.

Tagjaink számáról jelentést nem tehetünk, mert tagsági ügyünk rendezése, mire oly rég óta szükségünk van, még mindig nem volt lehető.

Deés, 1898. ok. 21-én.

Szilágyi Albert,

elnök.

Kozma Imre,

titkár-jegyző.

Sz. 79—98.

9. Besztercze-Naszódvármegyei választmány.

Hivatkozik folyó évi márczius 18-án 49. szám alatt kelt jelentésére, mely az Igazgató-választmányhoz intézetten megjelent az »E. M. K. E.« Hivatalos Értesítő folyó évi április 20-iki (4-ik) számában. Lásd ott.

Besztercze, 1898. október 21-én.

Tamás Károly,

elnök.

Mihály Gábor,

titkár.

TARTALOM.

	Lap.
<i>Gyász Erzsébet királyné Ő Felségeért</i>	V.
A) ÖSSZEFOGLALÁS.	
<i>I. Központi vezetés. II. Ügyvitel. III. Vagyoni állapot és a tagok. IV. Fiókválasztmányok.</i> <i>V. Működés. — Befejezés.</i>	IX.
B) RÉSZLETEK.	
<i>A) A mult évi közgyűlés jegyzőkönyve</i>	3
<i>B) Számadások és költségvetés</i>	9
<i>C) Az új Alapszabály-tervezet, jelentéssel és illetve indokolással</i>	28
<i>D) Az intézmények köréből</i>	41
<i>E) A fiókválasztmányok jelentései</i>	51

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDÉLYI MÚZEUM
□ * 1888. JAN. 21.
KÖNYVTÁRA.